

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103
Vol. LXVIII Lapkritis - November 17, 1983 Nr. 44
TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

Patriotizmo atgimimas

Ar jis įmanomas Jungtinėse Amerikos Valstybėse?

Vytautas Meškauskas

Paskutinėm dienom pergyvenom įdomias nuotaikas - net gali sakyti jų pasikeitimą - šiame krašte. Nepaisant vadinos 'rimtos' spaudos įrodinėjimų, kad invazija į Grenadą iš tikro buvo nereikalinga ir žalinga, tautos dauguma, atrodo, jai pritarė. Kaip ten būtų, invazija, kurią dabar administracija perkrikštijo 'gelbėjimu', pasibaigė laimėjimu. Kaip mes jau konstatavome šioje vietoje, laimėjimas neturi pakaito. Politiškai toks jausmas gali praversti artėjančių rinkimų metu, nors iki jų dar beveik visi metai ir, žinoma, nuotaikos gali pasikeisti. Už tat kai kurie administracijos kritikai būkštuoja, kad pasisekimo paskatinta ji mesis į kitas avantiūras, pvz. Nicaragvoje arba greičiau Vid. Rytuose, kur atsikėrisijimas už Beirut bombardavimus - JAV ambasados jau prieš kurį laiką ir visai nesena marinių vyr. būstinės - rastų tautoje pritarimo.

Stebint šio krašto gyvenimą paskutiniuoju laiku atrodė, kad i patriotiškumą nebuvo žiūrima kaip i dorybę. Anglijoje pašaipus Samuel Johnson jau labai seniai konstatavo, kad 'patriotizmas is the last refuge of a scoundrel'. Zinia, visur pasitaiko, kad patriotizmu, savo krašto meile, pateisinami didesni ar mažesni nusikaltimo darbai.

Atrodė, kad tokį laikotarpį baigėm išgyventi. Tokių dalykų kaip savo spaudos draudimas, priverstinas nutautinimas, pasaulyje jau rečiau pasitaiko. Tai nereiškia, kad nebūtų 'neoficialaus' spaudimo galvoti ir elgtis 'vienodai'. Ir jei pirmieji mūsų emigrantai jautė spaudimą 'suanglinti' savo pavardes ir nevartoti savo kalbos viešose vietose, šian dien savo skirtinga kilme ir pavardėm didžiuojamasi. Tiesa, tai nesulaiko mažumų nutautėjimo proceso, bet ji palengvina ir dažnu atveju net paskubina. Tai nutautėjimas su pakelta savo vėliava ir tautiniais šokiais.

Jei po pirmo pasaulinio karo visur buvo pastebimas tautinio atbudimo procesas, tai po antrojo pradėta ieškoti būdų kaip atskiras tautos suburti didesniuose valstybiniuose junginiuose, kas duotų visiems naudos. Geras tam pavyzdys yra Vakarų Europos 'bendroji rinka', po truputį virstanti ir politine bendruomene. Iš kitos pusės -- Sovietų Sąjunga iš daugiatautės virto rusų imperija, pateisinančia kitų tautų pagrobimą.

JAV-bėse su patriotiniais

šukiais iki šiol nedaug ko buvo galima pasiekti. Tiesa, prezidentas Kennedy ragino savo tautiečius pagalvoti ne apie tai kokią naudą jie galėtų gauti iš savo valstybės, bet kaip galėtų jai padėti, tačiau tai nesulaikė bendros eigos tik i savo interesų patenkinimą. Aukotis už tokią bendruomenę nebuvo patrauklu. Didvyriškiau atrodė nesiregistruoti eventualiam pašaukimui atlikti karinę prievolę ar protestuoti prieš atominį apsiginklavinimą, laikantis principo, kad geriau virsti raudonam, negu negyvam. Ir jau nekalbant apie visuotinę sportą - išsisukti nuo mokesčių mokejimo ...

Tos Vakaruose išgalėjusios nuotaikos jau kuris laikas pradėjo keistis. Pastebimą posūkį parodė britų Falklando salyno gynimas, nors jis ir nežadėjo praktiškos naudos, o tik papildomas išlaidas. Jis atnešė didelį politinį laimėjimą Thatcher'ienės vyriausybei. Sakoma, kad tas pavyzdys užkrėtė ir Reagano administraciją, kuri tą receptą sėkmingai išbandė Granados byloje.

Tautos sentimentų tyrinėtojus toks nuotaikų pasikeitimas užtiko netikėtai. Jie aiškina, kad tai tik laikinas reiškinys, arba - kaip skelbė N.Y. Times sekmadienio antraštė: 'Reagan Gains by Grenada, But Mostly on His Own Turf' - (suprask) jam už tai plojo tik konservatyvai, jo seni šalininkai, naujų rinkikų jis tuo dar nepitraukė.

Ir demokratų kandidatams sentimentų pasikeitimas buvo netikėtas. Pagal seną politinę taisyklę ir kai kurie jų bandys tą pasikeitimą išnaudoti savo naudai. Atrodo, kad senatorius J. Glenn iš to tikrai galėtų laimėti. Kaip ten bebūtų, kurį laiką girdėsime kalbant apie patriotizmą ne kaip priešdangą žulikystėms, bet kaip aukščiausią dorovę.

Naujoji Korp! Fraternitas Lithuanica valdyba sudaryta iš Clevelande gyvenančių gydytojų. Iš kairės: dr. J. Skrinska, pirm. dr. H. Brazaitis ir dr. V. Puškorius. Korporacijos 75 metų minėjimas įvyks ši sekmadienį, lapkričio 20 d. Clevelande. Dr. D. Degėsio nuotr.

Korp! Fraternitas Lithuanica 75 metai

Korp! Fraternitas Lituanica 75 metų sukaktis bus paminėta š. m. lapkričio 20 d. Clevelande. Ta proga kreipėmės i Korp! Fraternitas Lithuanica valdybos pirmininką dr. Henriką Brazaitį, prašydami suteikti daugiau informacijų apie korporaciją ir ruošiamą minėjimą.

— Kada korporacija Fraternitas Lithuanica buvo įkurta ir koks jos nueitas kelias?

— Korporacija buvo įkurta 1908 lapkričio 28 Petrapily Karo Medicinos Akademijos studentų Vlodo Nagevičiaus, Vlodo Ingelevičiaus, Kazio Oželio, Prano Šližio ir Zenono Ščepanavičiaus. Pradžioj veikė slapta kaip draugija ir tik 1917 metais išėjo į viešumą ir iš draugijos perėmė korporacijos vardą, nes jos veikla pasireiškė daugiau kaip brolija. Tuo metu Petrapily jau veikė lietuvių studentų draugija Petro Vileišio inspiruota. Jis buvo tos draugijos įkūrėjas ir ilgus metus jai vadovavo. Bet Karo Medicinos Akademijos

studentams toji draugija nepatiko tuo, kad jos nariai, baigę mokslus, išsiskirstydavo po Rusijos plotus ir jų ryšiai nutrūkdavo. Studentų medikų tikslas buvo, atitarnavus laiką už stipendiją, grįžti i Lietuvą ir dirbti savo tautai, nes inteligentų Lietuvoje tuo metu labai truko. Todėl skelbta, kad pagrindinis veikimo tikslas ir vienintelis veiklos šaltinis — Lietuvos kaimas. Korporacija greit didėjo narių skaičiumi. Į ją stoji studentai medikai iš kitų universitetų: Maskvos, Kijevo, Tartu ir net Varšuvos. Pirmas dešimtmetis buvo reikšmingiausias kovoje dėl Lietuvos valstybės nepriklausomybės. Yra išlikęs dailininko Varno paveikslas, kur brolis Nage-

vičius Petrapilio seime savo kalboje garsiai suriko "Šalin zuikiai" tiems, kurie nenorėdami trukdyti revoliucijai ir norėjo tik Lietuvai autonomijos. Tas Nagevičiaus iššūkis, tik autonomijos norėjusius šalininkus, paveikė susilaikyti nuo balsavimų ir laimėjo nepriklausomybės reikalaujantieji.

Antras laikotarpis tai Nepriklausomybės metai. Iki 1922 metų korporacija veikė be įstatų ir tiktais metais, valdžios reikalavimu, buvo užregistruota ir buvo priimti įstatai. Nepriklausomoj Lietuvos fraternitiečiai stoji savanoriais i besikūriantį Lietuvos kariuomenę. Fraternitiečių i pastangomis buvo įsteigta Karo Sanitarijos tarnyba ir beveik 80 nuošimčių karo gydytojų buvo fraternitiečiai, pradedant nuo sanitarijos viršininko, karo ligoninės viršininko (pradžioj dr. Petro Šlyžio, po jo dr. Kazio Oželio) baigiant pulko ir dalinių gydytojais. Apie 40 fraternitiečių dirbo medicinos fakultete: prof. Blažys, prof. Vaičiūnas, prof. Radvickis, prof. Oželis, prof. Avižonis ir žemesnio mokslo personalo pareigose. Fraternitiečių buvo įvairiose medicinos darbuotojų postuose: apskričių ir miestų gydytojai, ligoninių vedėjai bei bendrojoje privatinėje praktikoje. 1924-1926 metais buvo įsteigta tų pačių tikslų ir ideologijos studentų korporacija (Nukelta i 13 ps1.)

Korp! Fraternitas Lithuanica suvažiavimo garbės prezidiumas 1933 m. Karininkų Ramovėje Kaune minint 25 metų sukaktį. Prie stalo: dr. K. Oželis, dr. Staugaitis, min. Šakenis, kalba gen. dr. V. Nagevičius, prezidentas A. Smetona, V. Damijonaitis, min. Giedraitis, prof. Roemeris, dr. V. Ingelevičius ir H. Armanavičius.

SAVAITINĖ POLITIKOS Apžvalga

Konfrontacija Vid. Rytuose: JAV laivynas prieš Sirijos pėstininkus. - Galimų karinių operacijų prielaidos ir jų politinės pasekos.

Pereitos savaitės pabaigoje JAV Viduržemio jūroje sutelkė didžiausias istorijoje savo laivyno pajėgas: tris lėktuvnešių grupes -- apie 30-40 karo laivų ir 300 lėktuvų. Tokios pajėgos leidžia bet kur iškelti marinius ir užimti patogų tolimesnėm operacijom prietilti. Bet kur iš ten toliau žygiuoti ir kam? Už tat dauguma stebėtojų yra linke manyti, kad tas laivyno sutelkimas tėra tik jėgos demonstracija, galinti šiek tiek padėti derėtis naujam prezidento Reagano specialiam ambasadoriui Vid. Rytam D. Rumsfeldui. Be to, JAV prestižas reikalauja kaip nors atkeršyti už ambasados ir marinių

batalijono vyr. būstinės Beirute išsprogdinimą. Tokia operacija tačiau galėtų užmušti daugiau niekuo nedėtų civilių negu tų sprogimų kaltininkų. Aplamai imant, tiesioginiais kaltininkais laikomi keli šimtai iranėčių 'savanorių', padedančių arabams kovoti su Izraeliu. Bet jų veikla ir sumanymai turėjo būti žinomi Sirijai, o per ją ir sovietams, kurie per paskutinius keturis mėnesius gerokai paspartino savo karo medžiagos tiekimą Sirijai. Tokiu būdu, norint ir galint, būtų ką nubausti. Klausimas lieka, tik kas bus toliau?

Sirija į JAV laivyno demons-

tracijas atsakė savo armijos dalina mobilizacija, pašaukdama į kariuomenę apie 100,000 rezervistų. Prieš tai jie turėjo 220,000 karių armiją su 457 kovos lėktuvais. Kartu jų šalininkai palestiniečių PLO organizacijoje pereitą savaitę likvidavo Arafato vadovybę jai, kas reiškia, kad ateityje PLO bus vadovaujama Sirijos ir negalės laviruoti tarp arabų valstybių kaip iki šiol.

Beiruto aerodrome laikomas marinių batalijonas kartu su prancūzų, italų ir britų daliniais gali vaidinti tik simbolinį vaidmenį, kuris, būdamas simbolinis, nedaug padeda Libano armijos branduoliui, norinčiam sudaryti bazę Libano vyriausybei. Kariniai specialistai samprotauja, kad norint rimčiau padėti Libanui, JAV ir jos sąjungininkai turėtų Libane turėti bent 50,000 karių, kurie tada galėtų užimti apie Beirutą esančias aukštumas ir jas išlaikyti savo kontrolėje. Tam, tačiau, nei JAV nei V. Europoje nėra daug entuziazmo, juo labiau, kad reikia skaičiuotis ne su žaibo operacijomis, bet keliais metais okupacijos.

Visa tai kelia klausimą, o kaip su Izraeliu? Jei jis yra JAV sąjungininkas, kodėl jis negali padėti JAV išsinarplioti iš sunkios padėties? Izraelis aiškinasi, kad jis neprašęs JAV eiti į Beirutą. Tiesa, 1981 m. tarp JAV ir Izraelio būta pasitarimų dėl glaudesnės karinės kooperacijos. Sakoma, kad buvęs Valstybės Sekretorius Haig net nesipriešinęs Izraelio invazijai į Libaną, tačiau jo ipėdinis Shultz manė, kad Izraelis nuėjo per toli, bet užimti tą tuštumą, kurią Izraelis paliko, JAV neturėjo nei didelio noro, nei jėgų. Dabar atrodo, kad jei Izraeliui būtų leista invaziją privesti iki galo ir užimti Beirutą, JAV būtų geresnėje padėtyje. Reikia taip pat atsiminti, kad ne viena Washingtono administracija neturėjo laisvų rankų su Izraeliu.

Pereitą savaitę Atlantos Emery universitete, buv. prezidento Carterio įkurto politinių studijų centro sušauktoje konferencijoje Vid. Rytų reikalais, pats prezidentas Carteris pareiškė:

'Nesitikėkit, kad JAV galėtų nubausti Izraelį už tai, kad jis nenusilenkia prezidentūros norui. Kiekvienas bandymas tai padaryti buvo skubiai ir su didele dauguma kongreso sustabdytas.'

Jam pritarė kitas buvęs prezidentas - Fordas - nurodydamas, kad kongresas atėmė prezidentui galimybę padiktuoti Vid. Rytams taiką.

Izraelyje karas Libane po pirmų laimėjimų pasidarė nebepopuliarus. Po didelių aukų, PLO vėl atgimsta Sirijos vadovybėje, o kovoti su Sirija Izraelyje nėra ūpo, nes geriau siu atveju -- kas iš to, jei dar

■ Iš kitos pusės

Norėdamas būti objektyvus, sykį turiu prikibti ir prie... savęs. Rašydamas apie Beirutą ir Grenadą lapkričio 3 d. Nr. prasitariau:

"Faktinai tautoje jau seniai yra nepasitenkinimo spaudos ir TV vaidmeniu šiame krašte. Daug kam sunku nusikratyti įspūdžio, kad žurnalistai užmiršta kur yra jų tėvynė. Žinia, tai galima teisinti noru situaciją atvaizduoti nešališkai, tačiau... yra momentų, kad būtina būti partizanais: gerai ar blogai -- tai mano kraštas!"

Tai buvo momento padiktuotas teigimas. Tiesa, ir dabar neatsisakau pažiūros, kad šio krašto spaudos ir TV žurnalistai yra šališki, kurie savo krašto administracijos nekenčia daugiau negu išorinio priešo, tačiau tokia jau žmogaus prigimtis. O gyvenant tokia dideliame krašte kaip šis, gali lengvai pasirodyti, kad niekas kitas tau negresia kaip tik krašto administracija. Ar Reaganas nėjo į rinkimus šūkiu atpalaiduoti piliečius nuo valdžios jungo? Pluralistinėje visuomenėje turbūt kitaip ir negali būti. Ir jei taip, kokia galėtų būti alternatyva kartais mums papiktinančiai spaudos laisvei?

Cenzūra? Nurodymai kaip ir ką kada rašyti? Ir su geriausiais norais tokie laisvės apribojimai dažniausiai priveda prie absurdo. Toli neieškant pavyzdžio prisiminkim tik Lietuvą. Štai gen. Stasys Raštikis savo atsiminimų III tome plačiai cituoja privačius plk. Prano Saladžiaus laiškus apie "nemalonumus, prižiūrint karo cenzorų darbą".

"Nusikalto karo cenzūrai ir profesorius Krėvė-Mickevičius. Jis atspausdino universiteto humanitarinių mokslų fakulteto leidinį "Patarlės ir priežodžiai". Cenzorius atnešė man tą veikalą ir klausė, ką daryti, juk tai universiteto leidinys? Jame tarp 5.000 patarlių ir priežodžių cenzorius suskaičiavo apie 300 pornografinių 'priežodžių' apie lyties organus. Kiti buvo net ne lietuviški, grynai rusų 'soldatčina'... Aš nė kiek nedvejodamas, uždraudžiau platinti tą "universiteto leidinį". Juk toks leidinys (net prie bolševikų moralės) netinka nei mokykloms, nei iš viso jaunimui."

Kažin ką jie būtų padarę, jei pamatytų... anatomijos vadovėlį? (vm)

kartą įrodinėsi savo pranašumą prieš sovietų ginklus? Už tat Valstybės Psekretorius Eagleburg pereitą savaitę po pasitarimų su Izraelio vyriausybe grįžo nedaug ką pešęs. Kokio nors susitarimo galima laukti tik Izraelio min. pirm. Shamir atvykus į Washingtoną už poros savaitių.

Vid. Rytuose reikia skaitytis ne tik su galima JAV-Sirijos konfrontacija. Vis dar neišku, kaip ir kada pasibaigs Irano-Irako karas. Nors grasino, tačiau iki šiol Irakas nesigriebė smarkesnių priemonių Ira-

no naftos produkcijai ir jos eksportui sustabdyti. Jei jis griebtųsi, ar Iranas galėtų įvykdyti savo grasinimą - sustabdyti bet kokį naftos eksportą iš Persijos ilankos rajono? Kad tai neįvyktų, yra suinteresuotos ne tik JAV, bet ir Vak. Europa su Japonija.

Vienu žodžiu, turime geroką potencialą idomiems įvykiams. Nepaisant to, širdies gilumoje vis dar tikima į kokią nors pakenčiamą išeitį. Taip bent kalbėjo... aukso kainos, kurios iki pereitos savaitės vidurio vis krito.

KANADOS LIETUVIŲ FONDAS SKELBIA

KONKURSA PAMINKLO SUPROJEKTAVIMUI.

PAMINKLO DUOMENYS:

- VIETA. — TORONTE, PARK LITHUANIA
KAINA. — IKI \$15,000.
MEDŽIAGA. — AKMUO, GRANITAS, GELŽBETONIS.
AUKSTIS. — 8-10 PĖDŲ.
ĮNASAS. — PARK LITHUANIA — DEDICATED TO LITHUANIAN FREEDOM FIGHTERS.
LITHUANIAN CANADIAN COMMUNITY TORONTO BRANCH.

Projektus siųsti iki š. m. gruodžio mėn. 31os dienos, Lithuanian Canadian Foundation, 28 The Palisades, Toronto, Ont., Canada M6S 2W8.

Pirmą vietą laimėjusiam projekto autoriui bus išmokėta

\$500.00 PREMIJA.

Ką dovanoti Kalėdoms?

Užprenumeruokite savo
bičiuliui DIRVĄ
ir jis prisimins
jus 52 kartus
metuose

Prenumerata
metams 17 dol.

ISKIRPTI

DIRVA
P. O. Box 03206
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. ir prašau siuntinėti DIRVĄ
kaip mano kalėdinę dovaną šiems asmenims:

Pavardė ir vardas

Adresas

Pavardė ir vardas

Adresas

Užsakytojas

Dirvos prenumerata metams 17 dol.

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscrip-
tion per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro nu-
merio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.

BALTOJO ERELIO ŠEŠĖLYJE

Nuolat sakoma ir rašoma, kad mieliausiai skaitomos atsiminimų knygos. Tik, deja, ne kažin kiek jų pasirodo. Daugelis valstybininkų ar kitokias aukštas pareigas Lietuvoje ėjusių asmenų, kad ir daug ką gal būtų turėjusių pasakoti, vienas po kito nusineša savo patyrimą į kapus. Tiesa, pokario laikotarpiu atsiminimų lentyną papildė tokie asmenys, kuriems dėl krašto okupacijų yra tekę daug iškentėti. Pirmiausia knygas parašė keletas tų, kuriems gyviems pasisekė išeiti iš nacių kalėjimų ir koncentracijos stovyklų. O paskui keliems pasisekė ne tik išsilaivinti iš Sibiro ar sovietinių kalėjimų ir pasiekti Vakarų, bet dar ir knygos papsakoti savo išgyvenimus. Taigi iš atsiminimų knygų jau gerokai pažįstame, kas atsitiko tiems, kurie 1941 m. ir po karo buvo išgabenti į sovietinę šiaurę - Sibirą ir kitas imtinių stovyklomis nusėtas sritis, kuriose daugiausia badu išmirė didžioji jų dalis.

Tačiau nemaža baisių patyrė ir tie Vilniaus krašto lietuviai, kuriems likimas lėmė iki 1939 m. rudens išgyventi pietų kaimynų - Lenkijos valdomiems. Apie jų patirtą terorą po karo, rodos, vien tik Jeronimas Cicėnas papasakojo knygoje "Vilnius tarp audrų" (1953 m.). Jo knyga buvo daugiau apžvalginė su daugybe duomenų apie persekiojimus. Ir tik 1973 m. buvo išleista Petro Cesnulio atsiminimų knyga "Nužmogintieji", kurioje skyrius po skyriaus viską pasakoja ketvertą metų už lietuvišką veiklą Lenkijos kalėjimuose praleidęs tautietis. Jei ne karas, tai jis būtų dar sėdėjęs ir sėdėjęs, nes jam buvo paskirti 8 metai, neįskaitant net iki teismo iškaltėto laiko. Tik skaitytojas labai suabejojęs, ar jis būtų atlaikęs tuos likusius metus.

Kas skaitė sovietiniuose ar vokiečių lageriuose ir kalėjimuose laikytų lietuvių atsiminimus ir šitą P. Cesnulio knygą, be abejo, bus susidaręs įspūdis, kad vadinamieji broliai lenkai nei vieniems, nei kitiems jų nenusileisdavo nei tardydami suimtuosius, nei teisdami, nei kalėjimuose laikydami, nei alkanus varinėdami šimtus kilometrų ir nebeapėnančius šaudydami. Broliai paliokai buvo tokie pat žiaurūs, kai kuo gal net ir pralenkdami anuos didžiuosius.

Veikli Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjunga, besireiškianti ir kitais darbais, ryžosi P. Cesnulio knygą išleisti ir anglų kalba, kad ir kitatautis skaitytojas galėtų susipažinti su tuo, kaip įvairios tautybės buvo persekiojamos ir naikinamos, kaip sakoma, ponų Lenkijoje. Ne kažin kaip aiški, greičiau pakankamai miglota, kartais net su imperialistiniais prasižėmimais, yra ir dabartinės Lenkijos kaimynų sluoksnių pažiūra į kaimynus, pirmoje eilėje, žinoma, į Lietuvą, kurios sostinė Vilnius, kaip taisyklė, žemėlapiuose dar tebebraižomas Lenkijos pusėje. Taigi tie atsiminimai, šįkart anglų kalba pavadinti "In the Shadow of the White Eagle" (Baltojo erelio šešėlyje), turėtų nelietuviams parodyti, kad tas Lietuvos kaimynas labai nekoks. Turint galvoje, kad po pirmojo pasaulinio karo, kai buvo nustatinėjamos valstybių sienos, lenkai jau buvo suspėję visus sąjungininkų atitinkamų įstaigų stalus apkrauti savo pretenzijomis įrodinėjančią literatūrą, tasai rūpestingų vilniečių darbas labai sveikintinas. Pradžiai indėlis, kuris liudija, ką anuometinė Lenkija darė, o paskui pasirodys ir didysis kolektyvinis veikalas "Rytų Lietuva" ir gal po to dar kas nors.

O Petra Cesnulį skaityti kartais baisu. Suimtas jis buvo kaip įtariamas palaikęs ryšį su Lietuvos žvalgyba ir informavęs apie lenkų pasienio kariuomenės judėjimą. Į bylą buvo įpainioti ir kiti lietuviai, net ir Cesnulio žmona. Būdinga, kad tardytojai daužė jį, kiek kuris norėjo. O skaitytoja tikriausiai ypač jaudins pasakojimas, kaip prisipažinimo neįgavęs tardytojas nuogai išrengtas ir apdaužytas kalini, dar ir elektros srove kankintas, porai valandų tokį nuogą nusiūsdavo į celą, kurioje būdavo prilieta iš aptraukto vandens! Sitokio būdo, rodos, nežinojo ir nepraktikavo didžiųjų Lietuvos kaimynų saugumai. Matyt, tai jau lenkų originalus išradimas, neužpatentuotas ir dėl to kitur nenaudotas ...

Kankinimo būdų būta ir kitokių. Pavyzdžiui, kad ir darbas tame primityviame malūne, kurį turėjo Šventojo Kryžiaus kalėjimas ir kuriame teko kankintis ir atsiminimų autoriui. Malūnas, sako, kaip malūnas. Tik jo girtas sukda-

vo ne motoras, vanduo ar vėjas, o kaliniai. Ir įsukti ratus reikėdavo iki tokio greičio, kokį pajėgtų išvystyti motoras. Ne prakitais, bet putos žliaugdavo kūnu, o normos neatlikusieji ne tik maisto negaudavo, bet dar naktį turėdavo praleisti šaltojoje. O sukritusį kalinį prižiūrėtojai pribaiždavo. Kaliniai stengdavosi viens kitam padėti, bet vistiek buvo ir tokių, kurie į darbą jau nebeįsijungė, nes dirbti tokio įtempto darbo būdavo varomi ne tik sveiki, tegu biaučių kalėjimų sąlygų ir iškankinti vyrai, bet ir atvira džiova turintieji. Tokių, kraujais atsisakiančių ir P. Cesnulio kameroje iš 80 vyrų buvo 20, dėl to Šventojo Kryžiaus kalėjimas ir garsėjo tuo, kad iš jo niekas gyvas nebeišeidavo.

Apsčiai tų baisių autorių yra pavaizdavęs ir visų jų čia neišvardys. Gal tik pabaigai primintinas likimas tų Lenkijos kalėjimuose su lietuviais sėdėjusių gudų, kurie gyveno Sov. Sąjungos pasienyje ir sugundyti pereinavo į kitą pusę duonos ir laisvės ieškoti. Ten jie būdavo įtariamais šnipais, tardomi ir mušami, po pusmečio grąžinami į Lenkiją ir čia vėl tardomi ir mušami, ir nušauti septynetui metų. Istorijos lyg iš B. Traveno romano "Mirusiųjų laivas"! B. Traveno herojaus likimas, žinoma geresnis, nes jo niekas nemušė.

Knygoje išspausdinta A. Juknevičiaus parašyta įžanga apie Lietuvos ir Lenkijos santykius ir lietuvių padėtį Vilniaus krašte. Vertėjas S. Daukša yra pateikęs savo komentarą, kad nelietuviui būtų lengviau suprasti knygoje minimus faktus - datas, vietas pavardes. Gale pridėtas dalinis sąrašas Vilniaus krašto lietuvių, kurie Lenkijos okupacijos metu buvo kalinti, kankinti ar nužudyti, ir Lietuvos žemėlapis.

Knyga, be abejo, skirta nelietuviams. Tik tokiom progom vis pagalvoji: ar iš tikro ji nueis ten kur reikėtų, ar tik lietuviai išpirks ir pasidės į savo lentynas. Toks klausimas kyla kai knygą svetima kalba išleidžia lietuviška leidykla. Išplatinanti tarp kitataučių reikalingi ryšiai, reklama. Kai pasirodo pačių lietuvių išleista geresnė knyga svetima kalba, rodos nors imk ir siūlyk: sudėję pinigų išleisti, tai sudėkit dar šiek tiek, kad tas leidinys patektų ten, kur jis turėtų būti.

K. Barėnas

Iš Los Angeles neolituany padangės

Š. m. lapkričio 5 d. Los Angeles neolituanai buvo susirinkę eilinei bendrai su-eigai pasitarti veiklos reikalais. Korp! pirm. V. Burokas nurodė kelis pagrindinius ateities darbų uždavinius. Jau daugelį metų, kaip Vyr. Valdyba nėra surengusi stovyklų, kurios buvo taip reikalingos korporacijos augimui ir tarpusavio susigyvenimui. Užtat 1984 m. numatyta vietoje

suorganizuoti nors poros dienų stovyklą, kurioje dalyvautų ir jaunimas 14-17 metų žinoma ir vyresnieji amžiumi. Taip pat, dažniau susirinkti su šeimomis ir jų prieaugliu ar tai prie vandenyno, ar kitur, kur jaunimui reikėtų suteikti galimybių pasportuoti ir kartu su vyresniais praveisti pokalbių šiltesnėje šeimyniškoje nuotaikoje.

Lapkričio 12 Korp! 61 m. sukakties proga apie Neo-Lithuaniją per Los Angeles radijo valandėlę kalbės fil. dr. Em. Jarašūnas.

Gruodžio 11 d. iškilmingai paminėsime viešai garbės nario kan. Tumo-Vaižganto 50 m. mirties sukaktį, o 1984 m. sausio mėn. 8 d. kartu su Tautinės Sąjungos Los Angeles skyriumi su vieša akademija prisiminsim tautinės ideologijos kūrėją Lietuvos valstybės prezidentą ir Korp! garbės narį Antaną Smetoną 40 metų nuo jo mirties. Šia proga bus rodomas atnaujintas prezidento Smetonos filmas. Filmo atnaujinimo darbams kurių ėmėsi A. Mažeika ir ALT S-gos Los Angeles skyrius, korporacija paskyrė 100 dol. auką. Taip pat, paaukota po 100 dol. Dirvai ir Vasario 16 d. gimnazijai. Mus korporacijos suvažiavime Chicagoje atstovaus fil. Br. Dūda. Dėl susidėjusių nepalankių aplinkybių, metinę iškilmingą sueigą su baliumi rengsime 1984. II. 4 d.

1984 m. Los Angeles vyks pasaulinė olimpiada. Manome kad į ją atvyks ir iš kitur mūsų kolegų-ių, kuriems esame pasiryžę korporantiškai visai patalkininkauti. Po sueigos kolegiškame pašnekėsy-alutyje, kuriame dalyvavo ir 4 nauji junjorai-ės, pirm. V. Burokas papasakojo įspūdžius iš jo su visa šeima, žmona ir dviem sūnų, lankymosi šią vasarą tėvynėje. Jaunesniems amžiumi korporantams jo jautrus pasakojimas apie tėvynę ir mūsų brolius-ses lietuvių anapus uždangos, paliko labai gilų įspūdį. Taip pat, visus labai sudomino V. Aleksandrūno prisiminimai iš nepriklausomybės laikų korporacijos gyvenimo, ypač apie jo dalyvavimą mums draugiškos korporacijos Fraternitas Estica šventėse bei jų tradicijas. Buvo priminta kai kurios tradicijos ir sudainuota tradicinės dainos.

Po virš trijų valandų trukusio neolituaniškos šeimos susijimo, visi kolegos-ės skirstėsi pakilioje korporantiškoje nuotaikoje, pagėdaudami daug dažniau susitikti.

(eb)

**PRO
ŽIŪRONĄ**

PO 12 sėkmingų kaltinimų, OSI (Office of Special Investigations) pralaimėjo tipišką bylą prieš Juozą Kungį, kaltinant jį kolaboravimu su naciais. Federalinis teisėjas atmetė sovietų pateiktus įrodymus. Be abejonės, tai sukėlė neslapiamą rūpestį OSI eilėse, nes šimtai jų atrinktų, tariamų karo nusikaltėlių galės remtis šiuo sprendimu.

OSI (oficialiai niekas nesako, kad žydu) pagrindas byloms - rūpestis išlyginti praities skriaudas - tarytum mena 'akis už akį, dantis už dantį' principą. Tačiau paradoksas slypi tame, kad ne į kaltininko akis ir dantis kabinamasi. Dargi, ieškant dešimtmečiais prislėgtų skriaudų kaltininkų, palyginti ramiai toleruojama to paties genocido tąsa šių dienų pasaulyje.

Galvotumei, kad žmogus, patyręs ir išgyvenęs nepateisinamą skriaudą, savo visą patirtį ir jėgas panaudos tam, kad įvykdytos baisenybės daugiau nebeįvyktų. Kad niekas neturėtų mokėti už kito padarytas skriaudas savo kancija.

Anaįptol, pastoviai girdime keršto aidus žydų baime, kad juos palietęs genocidas gali būti užmirštas ... Todėl, esą, reikia ieškoti ir bausti kaltus. Ir ieško. Ir baudžia. Tik nebūtinai kaltus, o tiksliau tuos, prie kurių gali prisikabinti, kurie neturi tolygių sąlygų gintis. Ir tai atliekama ne kieno kito, o mūsų visų, taksų mokėtojų sudėtais pinigais. Ir legaliai!

Zydai, labiau negu kas kitas, žino bejėgiškumą jausmą ir akciją priepaudoje. Užtenkamai jų pačių pasyviai stovėjo prie iškastų duobių. Užtenkamai jų pačių lydėjo savuosius į dujų kameras, savos dienos pratęsė. Užtenkamai jų žaidė dvigubą žaidimą, turėdami savo diji tikslą prieš akis. Ir ... užtenkamai jų atleido varžtus keršto jausmui, kai sąlygos keitėsi ... Užtenkamai jų buvo taip arti sovietų 'teisybės', kad būtų galima patikėti jiems tikint sovietų parodymais. Nebent tai tarnauja jų interesams.

O kas dabar su išteisintuoju? Ar teismo sprendimas automatiškai panaikins išgyventą skausmą, ištrins uždėtą stigimą? Ir kas padengs virš \$200,000 bylos išlaidų sumą? Būtu tik teisinga, jeigu OSI (ir KGB!) neštų ne tik privilegiją kaltinti, bet ir atsakomybę.

(Nukelta į 4 psl.)

Trilogija (1)

Kai visų kraštų lietuviai jaučiasi paliesti

Jūratė Statkutė de Rosales

I Ž A N G A

Kiek vertės gali turėti asmeniškai nuomonė, susidariusi žvelgiant į lietuviškus reikalus iš tolimo Pietų Amerikos krašto? Turbūt mažai.

Nežiūrint to, galvoju, kad viena mūsų išsibarsčiusio išeiviško gyvenimo privilegijų yra galimybė rasti lietuviškoje spaudoje įvairiausiose pasaulio kraštuose užgimusias nuomones. Tie patys lietuviški reikalai gal visai skirtingai išrodo, jei žvelgiame į juos iš skirtingų žemynų. Išsisklaidymo dėka, lietuvišką spaudą gaunantieji lietuviai į dalykus žiūri plačiau, negu tie asmenys, kurie pvz. skaito tik savo krašto spaudą, bendrauja tik su savo gyvenamos valstybės žmonėmis.

Regiu betgi, kad nežiūrint atstumų ir skirtumų, yra eilė dalykų, kurie visiems išeivijos lietuviams vienodai rūpi. Ne tik tai išeivijos lietuviams, bet gal net dar daugiau jie rūpi tiems, kurie gyvena Lietuvoje. Taigi šioje straipsnių serijoje norėčiau įsiremti į vieną klausimą, kuris yra visiems lietuviams vienodai svarbus mūsų tautinės gyvybės išlaikymas.

Nebūtinai reikia tokiems atvejais leisti į plačius ide-

ologinius vandenius. Kartais praktiškas priėjimas prie vieno kito smulkesnio lietuviško gyvenimo klausimo gali būti lygiai toks svarbus, kaip ir sudėtingos ideologijos išdėstymas. Antai šioje "trilogijoje" norėčiau atžymėti tik kelis mažesnes svarbosėjimus, kurie gal galėtų būti mums naudingi.

Pirmuose keliuose serijos straipsniuose, ketinu pakalbėti apie Basanavičiaus gimtojo kaimo kleboną, kun. Joną Burdulį. Basanavičius ne be reikalo mums pristatė Burdulį kaip simbolį. Punsietis Burdulis, gimęs 1804 metais, buvo netikėtai šventas žmogus, bet ir nuostabus klebonas, kuris pats vienas, lyg galiną užtvanką, sustabdė tuometinę lenkinimo bangą visoje Bartininkų apylinkėje. Jo dėka mažas Jonukas Basanavičius išaugo lietuviškos parapijos dvasioje. Kunigas Burdulis šiandieną mums gali būti vertingas simbolis Punske, savo gimtinėje. Burdulio paminėjimas ir pagerbimas mums visiems šiandieną gali būti naudingas dalykas visur, kur tik yra lietuvių, ar tai būtų Suvalkų trikampyje, ar išeivijoje, kurioje parapija yra svarbi lietuviybės išlaikymo atrama, ar net pačioje Lietuvoje, kur yra kovoje dėl tikėjimo laisvės lietuviams.

Antroje dalyje norėčiau mesti vieną kitą mintį lietuviškai Chicagoje steigiamą lituanistinę katedrą. Kadangi katedros steigimo dokumentai yra pasirašyti, dalis pinigų berods jau įmokėta, tai darosi svarbu, kad ta katedra turėtų galimybę praktiškai užduoti.

Trečioje dalyje norėčiau paliesti ne aukštąjį "katedratinį" mūsų jaunimo švietimą, o mažiukų vaikiukų mokymą, ir tai ne vien Kanados ir JAV atveju, o visos išeivijos mastu. Patarlė sako, kad marškiniai yra arčiau kūno negu švarkas. Jei lituanistinę katedrą yra švarkas, tai vaikų paruošimas yra mūsų marškiniai.

Šioje įžangoje noriu primygtinai pakartoti, jog išdėstysiu tikrai asmenišką nuomonę, atsiradusią žvelgiant į dalykus iš tolimo krašto perspektyvos. Tie asmenys, kurie tiesioginiai rūpinasi čia suminėtais dalykais, gal visai skirtingai žvelgia į tą patį reikalą, — jie pilnai gali būti daug teisesni už mane, nes jie dirba, o aš tik iš tolo žiūriu. Tačiau galvoju, kad truputis aptarimo iš tolo — jei yra kalbamasi apie dalykų esmę

ir neįpuolama į asmeniškumus — gali atnešti naudą, ne žalą.

★

Norint suprasti kokia stipri lenkinimo politika spaudė Basanavičiaus tėviškę XIX a. pradžioje, tenka atsiversti Nezabitauskio rašytą Basanavičiaus monografiją, išleistą Spaudos Fondo, Kaune, dar nepriklausomybės laikais.

Kas mane stebina, tai, kad lygiai tuos pačius kaltinimus lenkams, kuriuos kadaise išdėstė Nezabitauskis (vėliau nuėjęs rausvais Liudo Giros keliais), užtinu išdėstytus dabartiniuose Suvalkų trikampio padėties aprašymuose, kuriuose tikrai jokio politinio "rausvinimo" įtakos negali būti. Kitaip tariant, čia eina kalba apie patvarų, ilgametį reiškinį, kuris atsiranda įvairiose vietovėse, įvairiais laikais, ir šimtmečiais išlaiko tų pačių "metodų" pritaikymą.

Pradžiai cituoju Nezabitauskį, aprašantį padėtį XVIII-XIX amžiuose, Bartininkų parapijoje

"...Ne be pagrindo senieji žmonės pasakodavo, kad dvaruose vaitai, o klebonijose kunigai lenkindavę lietuvių pavardes. Kai atveždavę krikštyti kokio Rudžio, Šepečio, Kuosos ir kitų lietuvių vaikus, tai kunigai metrikų knygose užrašydavę Rudzevičius, Šepetinskis, Kosovskis ir kitaip. Tuo būdu sulenkintas šio krašto lietuvių pavardes Bartininkų bažnyčios merikų knygoje randame nuo XVII amžiaus. Dar su didesniu uolumu lietuvių lenkinimas per bažnyčias čia prisidėjo nuo Varšuvos kunigaikštystės įsteigimo. Įgiję Sūduvos kraštą, lenkai kiek įmanydami stengėsi sulenkinti vietos gyventojus. Vienas iš smarkiausių lietuvių kalbos ir tautybės naikintojų šiame krašte buvo vyskupas Paulius Strašinskis, kuris, rodos, buvo pasiryžęs visoje savo vyskupijoje lietuvių kalbą iššaknų išrauti. Ta neapykanta prieš žmonių kalbą tiek toli nuėjo, kad jis stengėsi lietuvių kalbą išmesti iš visų bažnyčių ir jos vietoj įvesti lenkų kalbą."... "Kartą o vyskupo siunčiamas į lietuvių parapiją kažkoks lenkų kunigas išdrįsęs vyskupą paklausti: "Kas bus jei aš pats nemoku lietuviškai ir parapijiečiai nesupras lenkiško pamokslo?" Vyskupas Strašinskis griežtai atsakęs: "Tegul tie kekšės sūnūs mokosi lenkiškai! Tik tokiu būdu ir išsimokys,

o mes turime rūpintis, kad jie visi virstų lenkais."

Šiandieną, mūsų laikais, stebėtinai panašią padėtį regėjome Seinuose, kai šie buvo nesenai mirusio Lomžos vyskupo Sasinovskio žinioje. Dar pernai, esant gyvam vysk. Sasinovskui, net iš tolimos Australijos Br. Zumerio vadodovaujama Lietuvių Katalikų Federacija rašė vyskupui Sasinovskui: "kodėl taip įkyriai lenkinami lietuvių vardai ir pavardės Seinų bazilikos metrikų knygose, kodėl krikštai ir jungtuvės lietuviams atliekamos lenkiškai ir neatsižvelgiama į jų prašymus?"

Tenka tikėtis, kad šiandieną Seinuose, su naujai paskirtu vyskupu Paetz, su lietuviškų pamaldų gražinimu į Seinų katedrą pasikeis ir lietuviams duodamų sakramentų įkyrus lenkinimas. Tačiau negaliu atsikratyti minties, kad istorija tragiškai pasikartojo. Pats faktas, kad Suvalkų trikampyje daryta skriauda susilaukia protesto net iš Australijos, kad apie ją rašau iš Venezuelos, kad šie pasisakymai yra spausdinami JAV-bėse ir Kanadoje (Zumerio laiškas buvo atspausdintas Tėv. Žiburiuose), ir matyt reaguojama Romoje — nurodo, kad kalba eina apie visus pasaulio lietuvių pažeidžiantį dalyką.

Šiomet švenčiame Aušros laikraščio šimtmetį. Tie patys lenkinimo pavojai, su kuriais grūmėsi Basanavičius prieš šimtą metų, kažkodėl nesusergo — jie tebėra gyvi Suvalkų trikampyje. Basanavičius savo laikais, savo kovą laimėjo. Seinų lietuviai, dabartiniais laikais, savo kovą irgi atlaiko, kaip tai rodo naujo vyskupo atsižvelgimas į lietuvių reikalavimus.

Tačiau Basanavičius gal nebūtų savo kovos laimėjęs,

jei dar prieš jo gimimą nebūtų į jo tėviškę atvykęs šviesus lietuvis Jonas Burdulis.

Idomiai aprašė Br. Kviklys, "Mūsų Lietuvos" trečiajame tome, kokia buvo padėtis prieš Burdulį, ir kas atsitiko Basanavičiaus gimtoje apylinkėje kai ten atvyko naujas klebonas Burdulis.

Cituoju Br. Kviklį: "1807 — 1837 metais Bartininkuose klebonavo kun. Rzepnicki, vietos žmonių vadinas 'akluoju mozūru'. 30 metų gyvendamas lietuvių tarpe, lietuviškai nebuvo pramokęs ir visas apeigas atlikdavo lenkų kalba". Po Rzepnickio, atvyko Burdulis. Vėl cituoju Kviklį: "1838 metais Bartininkų klebonu buvo paskirtas Jonas Burdulis, gimęs 1804 m. Punske parapijoje. Atvykęs jis tuojuo pastebėjo didelį gyventojų tamsumą ir baisų vargą. Jo tikintieji nemokėjo ne tik kurių nors maldų, bet ir eilinių poterių. Kai kurie jų bandė vapaloti maldos žodžius lenkiškai, nieko nesuprasdami. Jis tuojuo įvedė lietuvių kalbą bažnyčioje ir apie tai pranešė savo vyresnybei. Parapijiečiai, pripratę bažnyčioje girdėti tik "ponišką" kalbą, labai nustebo išgirdę, kad Dievas galis jų išklausti ir meldžiantis "mužikiška" kalba. Jis tuojuo ėmė uoliai mokyti lietuviškų poterių, ir po kelių mėnesių buvo sakomi lietuviškai pamokslai ir lietuviškai giedama. Kun. Burdulis liepė zakristijonui ar vargonininkui špitolėje mokyti vaikus lietuviškai skaityti."

(Sekančiame numeryje "Jono Burdulio asmenybė").

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Pro žiūroną...

(Atkelta iš 3 psl.)

mybę už tai. Tiek finansinę, tiek ir moralinę.

Žydų baimė, kad jų genocidas gali būti pamirštas yra reali. Šiandien iš tikro nieko nereikia prisiminti, kad nepamirštumei. Genocido tąsa yra taip aktyvi ir toleruojama, kad praeities lapų atvertimas tejaudina tikrai paliestuosi. Ir, kol keršto nepakeis pastangos eliminuoti tų visų baisių galimybių šaknis, turbūt tikrai vienos ašaros pakeis kitas...

Blogis yra blogis, nesvarbu kieno rankomis ir kieno sąskaiton yra atliekamas. Silpnėsio ar negalinčio gintis skriaudimas nepadaro laimėtojo didžiū. Ir 'tikslas pateisina priemones' niekada nepakeis tiesos. Tik kai matysime visi vienas kitą toje pačioje šviesoje ir tolygiame lygyje, šiandien žydų baimė bus ir mums suprantama.

Laimėta byla - kaip pirmoji kregždė - nereiškia rūpesčių galo. Tai tik paskatinimas dar didesniui, ryžtingesniui darbui, kad daugiau tokios bylos nesikartotų. Kad nebūtų pagrinde joms.

Ego

"Amber Holidays"

Paskutinė šių metų ekskursija į
LIETUVĄ išvyksta:

GRUODŽIO 26 d. — \$1175.00 su NAUJŲJŲ METŲ SUTIKIMU VILNIUJE (Maskvą 2, Vilnius 5, Ryga 3, Leningradas 2, Helsinkis 1).

1984 METŲ EKSKURSIJOS Į LIETUVĄ prasideda BALANDŽIO 18 d. REGISTRUOJAME JAU DABAR. Šiuo reikalu skambinkite: 1-800-722-1200 (TOLL FREE), iš Massachusetts ir Kanados: 1-617-268-8764.

TRANS-ATLANTIC TRAVEL
SERVICE, INC.

393 West Broadway

P. O. Box 116,

South Boston, Mass. 02127

Istaigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

NORINTIEMS ATSIKVIESTI GIMINES ATOSTOGOMS SUTVARKOME DOKUMENTUS. REGISTERED TRAVEL AGENT #TA0324

Maironis ir Aušra

Dr. Juozas Jakštas

Pastaraisiais metais minėjo me dviejų mūsų tautos išymybių, Maironio ir Aušros, reikšmingas sukaktuves. Minėjo me jas paeiliui, skyrium, nes jų sukaktuvės nesutapo. Maironio penkiasdešimtoji mirties sukaktis buvo 1982 m., Aušros šimtmetis 1983 metais. Tačiau abi sukaktys sutapo jei ne laiku, tai tam tikrais nuotykiškais, kurie įgalina gretinti Maironį su Aušra. Pirmiausia reikšmingas tuo atžvilgiu momentas 1883 metai. Tais metais pasirodė Aušra, Maironis baigė Kauno gimnaziją ir pradėjo studijas Kijevo universitete. Vos tik pradėjęs studijuoti Maironis pasirodė Aušros talkininku ir net jos bendradarbiu.

1

Kaip žinoma, Aušra leista Mažojoje Lietuvoje dėl spaudos lotyniškoms raidėms draudimo. Spaudos draudimas buvo didelis skaudulys lietuviams šviesuoliams ir Aušra buvo priemonė jam įveikti. Jaunas studenta Maironis pirmas atėjo aušrininkams į talką, kai tam tikru būdu pajudino viešai spaudos draudimo klausimą. Kaip jis padarė, pasipasakojo Tumui, kuris užrašė jo biografijoje (Jonas Maironis-Mačiulis, p. 29 ir 69, 1924). Tumas rašo, kad studentas Maironis pasiuntė Petrapilyje leistam laikraščiu 'Novoje Vremia' prisidengęs slapyvardžiu Narodnyj Učitel laišką ir skaitęs jį išspausdintą. Tumas kaip rašytojas literariškai, sparnuotais žodžiais nupasakojo jausmingą studento pergyvenimą skaitant savo išspausdintą raštą.

Tiksliau ir daiktiškiau įvyki pavaizdavo V. Zaborskaitė giliai, išsamiai, su dideliu moksliniu bagažu parašytoje Maironio biografijoje (Maironis, 1968). Ji duoda in extenso trumpą Maironio straipsnį, paimtą iš 'Novoje Vremia' 1883.X.31. Stai Maironio raš-

to pradžia: 'Cionykščiai lietuviai neturi knygų gimtąja kalba, kuriomis galėtų vaodvautis. Tiesa, buvo leista spausdinti knygas gimtąja kalba rusų raidėmis. Bet lietuvis mato čia kažką priešingą katalikų tikėjimui. Jis priprato iš seniau prie lotynų raidyno ir negali sutikti melstis iš rusų raidžių knygų. Tai labai suprantama tam, kam žinoma lietuvių prieraša prie viso, kas sena' (Zaborskaitė, p. 39). Toliau Maironis įrodinėja, kad spaudos draudimas priverstė lietuvius artėti prie lenkų, jų kalbos ir knygų. Ypač jaunimas, suartėdamas su vietiniais dvarininkais, pradeda gėdytis savo gimtos kalbos. Šio fakto akivaizdoje Maironis klausė: 'Ar netiktų dabar atkreipti ypatingą dėmesį šiam (t.y. lietuvių spaudos) klausimui? Ar nereiktų pažadinti pačiuose lietuviuose savisąmonę (samosoznanie) ir atitraukti juos nuo lenkų įtakos?'

Priminimas lenkų įtakos lietuviams ir reikalo attraukti juos nuo jų kaip tik atitiko ir rusų politiką lenkų atžvilgiu. Juk žinoma, kad rusai laikė su kilimus buvusius lenkų, ypač dvarininkų, sukurstytus ir todėl jie stengėsi nuslopinti jų įtaką Lietuvoje, tariant, atskirti lietuvius nuo lenkų. Iš dalies tai politikai taikytas ir lietuvių spaudos draudimas. Norėta atitraukti lietuvius nuo lenkiško (lotyniško) raidyno ir knygų ir patraukti prie rusiškų raidžių ir knygų. Rusų politika slopinti lenkybę buvo žinoma aušrininkams, kaip Maironiui ir ji panaudota bandant atgauti spaudą.

Stai aušrininkas Sliūpas įteikė vienais metais anksčiau už Maironį (1882) memorandumą vidaus reikalų ministeriui, kur prašė leidimo spausdinti lietuviškus leidinius lotyniškoms raidėms. Įvairių įrodinėjimų tarpe Sliūpas iškelė vieną teiginį: 'Lietuvių kalbai fonetiškai netinkamas 'graž-

dankos' raidynas tik stiprina polonizaciją ir norint jai atspirti reikia grįžti prie lotyniškos abėcėlės, kuri lietuviams šventa' (Spauda ir spaustuvės, 1972, p. 35). Ta pati anti-lenkiška tendencija pademonstruota Sliūpo jo su 12 lietuvių, susirinkusių Marijampolėje (1884), surašytame memorandume Varšuvos Generalgubernatoriui. Jame tarp ko kito parašyta: 'Apšviestieji lietuviai ... dėl lenkiškos propagandos netenka įtakos žmonėse, nes jie lenkų apšaukiami separatistais, maskoliais, parsidavėliais' (cituota iš J. Jakšto, dr. J. Sliūpas, 1979, p. 60).

Tuo būdu jaunuolis Maironis, dar nebendravęs su aušrininkais ir neprisidėjęs prie Aušros rengimo, jau pasinėšė eiti aušrininkų keliais. Jis labiau priartėjo prie jų metęs studijas universitete ir įstojęs į kunigų seminariją Kaune.

Kaip aušrininkai, Basanavičius, Sliūpas ir kiti, didžiausią dėmesį kreipė Lietuvos istorijai, taip Maironis seminarijoje ir jai atsidėjo. Seminarijoje jis surado ir medžiagos jai. Čia buvo S. Daukanto istorijų rankraščiai ir lenkų autorių istorijos veikalai. Maironis ėmėsi rankraščius ir veikalus studijuoti ir Lietuvos istoriją rašyti. Jis ją baigė 1886 m. ir išspausdino Zanavyko slapyvardžiu 1891 m. su pavadinimu 'Apsakymai apie Lietuvos praeigą'.

Gal dar rašydamas Lietuvos istoriją, Maironis kreipėsi matyt ilgu laišku į Aušros redakciją. Kaip iš redakcijos pateikto atsakymo, neduodant laiško turinio, matyti (Aušra, nr. 6, p. 181), Maironis pirmiausia teiravosi apie Daukanto istorijos rankraštį ir ragino redakciją pasirūpinti jo spausdinimu. redakcija atsakydama rašo: 'Apie spaudą tos knygos pasirūpinsime, kada savo spaustuvę būsime pasitiekę. Kad rankraštis bus mūsų rankose, tada bus gali-

Maironio statula Kaune.

ma ir jo spaudos kaštą aprokuoti. Pirm to negalima nieko apie tai spręsti, nei pasakyti, kiek būtų reikalas pašalpos'. Iš sekančio Aušros numerio (1885, 7-8 nr.), kad Maironio kreipimasis pajudino redakciją ir ji buvo berengianti spausdinti Daukanto istoriją. Šioje vietoje Maironis vadinamas 'šviesusis Lietuvis kunigas' (nors jis tada buvo dar klierikas ir rašė Zvalionio slapyvardžiu prisidengęs) rašas redakcijai šio turinio raštą: 'Jau dveji metai suėjo, kaip Sliūpas perrašė pirmąją dalį DAUKANTO PASAKOJIMŲ APIE LIETUVOS VEIKALUS; pažadėjo spausdinti, bet iki šiol nieko negirdėti ... Ar sulauk-

sime to brangaus skarbo, ar tas nuorašas gal kur nužuvo? Išspausdinimas Daukanto pasakojimų būtų didesniu paminklu, negu kas koki geležinį arba akmeninį statytį'.

Taip rašė Maironis žinodamas, kad Sliūpas 1882 m. iš Maskvos važiuodamas į M. Lietuvą, buvo sustojęs Kaune, kur teiravosi apie Daukanto rankraščius ir buvdamas Baranausko bute nusirašė dalį istoriko Pasakojimų. Matyti Sliūpas žadėjo kauniškiams nusirašytą dalį išspausdinti, kaip Maironis rašė. Sliūpas pažado neįvykdė ir tą trumpą Daukanto istoriją su jo nurašyta dalimi kiti vėliau išspausdino. (Bus daugiau)

Ginos Čapkauskienės plokštelės sutikimo proga Montrealyje iš kairės: muzikas Jonas Govedas, solistė Gina Čapkauskienė, muzikas Aleksandras Stankevičius, "Vilniaus" plokštelių direktorius Danielius Mališka.

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

St. Anthony
Savings & Loan Association

1447 South 49th Court • Cicero Illinois 60650

10 South 660 Route 83 (At 92nd St.).

Willowbrook, Ill. 60521

Phones: Chicago: (312) 242-4395

Cicero: (312) 656-6330

Willowbrook: (312) 789-0777

FSLIC

Joseph F. Gribauskas
Executive-Secretary

Dennis N. Gribauskas
Senior Vice-President/
Willowbrook Manager

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

TRAUKINIŲ Į POLIARINĘ VASARĄ... (4)

Henrikas Stasas

Medis norvegų gyvenime turėjo lemiamos reikšmės

Traukinys visu greičiu lėkė per miškingus plotus ir tarp pilkų uolų besiraitančių fjordų pakrantėmis. Mėlynam vandeny žaidė tamsių spygliuočių atspindžiai, o krantuose kai kur stovėjo vieniši, skaisčiai raudona spava dažyti vasarnamiai. Kiek toliau pavažiavus uolėtus krantus pakeitė gilūs slėniai, kuriuose tarp baltų beržų raudonavo gražios norvegų sodybos ir pievose jau marguliavo pirmieji vasaros žiedai.

Sioj skandinaviskoj gamtoj, žinoma, netrūko ir žuvėdrų, kurios čia, kaip fjordų ir Norvegijos kaimų simboliai, tupinėjo ant tiltų ir arti vandens stovinčių pastatų stogų.

Netrukus pasiekėm ir pirmą didesnį Norvegijos miestą Halden, kuris ilga spalvotą namų eilę išsidėstęs prie gražaus Iddefjordo. Anksčiau šis miestas vadinosi Fredrikshold ir tik 1928 metais pakeistas į Halden. Tai svarbus miškų pramonės centras ir kartu nemažas uostas, per kurį išvežama daug statybinės medžiagos ir vakarų Europą ir kitus kraštus Šio miesto istorijoj pagarsėjusi ir Fredristen tvirtovė, kurioje 1719 metais buvo nužudytas švedų karalius Karolis XII. Už Halden iki Fredrikstad tęsiasi ilga granito uola, ant kurios buvo pastatyti garsūs įtvirtinimai ginti Oslo fjordą.

Miestai čia labai arti vienas kito, tad trumpą laiką pavažiavę pasiekėm Sarpsborg. Sarpsborg taip pat žymus medžio apdirbimo pramonė, nes pro jį teka didžiausia Norvegijos upė Glomma, kuria plukdomi rastai iš tolimesnių šiaurės miškų į šio miesto lentpiūves. Nors iš čia iki Oslo ir netoli, tačiau gamtos vaizdai labai įvairūs ir taip staiga keičiasi, kad iš skubančio traukinio akys vos spėja juos pakauti. Čia fjordas vienas už kitą gražesnis, uola viena už kitą spalvingesnė. Pušynus ir eglynus dažnai pakeisdavo beržynai, kurių sodri žaluma dengė jų baltus liemenis. Norvegijos gamtos grožiu žavėjosi ir rašytojas Adian Mohr, kuris vienoj savo knygoj rašo, jog nežiūrint kur šiame krašte keliausi, čia niekur nerasi nė vienos pėdos, kuri nebūtų įdomi ir žavi.

Gražiam gamtos prieglobsty, tarp mėlynų Vensjo ežerų - ir paskutinis prieš atvykstant į Oslo - nedidelis miestelis Moss. Moss norvegų istorijoj suvaidino gana svarbų vaidmenį. Siame mieste 1814 m. buvo pasirašyta švedų-norvegų unija, kuri apie 100 metų nulėmė Norvegijos likimą. Nors po unijos sudarymo norvegai ir buvo išsirinę karalių, tačiau švedams spaudžiant jis turėjo pasitraukti ir norvegai nustojo savo nepriklausomybės. Milijonas norvegų patrijų, protestuodami švedų priespaudai, tarp 1866 ir 1873 metų išemigravo į JAV. Norvegija tik 1905 metais vėl atgavo savo nepriklausomybę ir kraštą valdyti buvo pakviestas danų princas Karolis, ku-

riam buvo suteiktas Hakono VII vardas.

Nuo Moss beliko tik 20 km. iki Oslo ir netrukus pasiekėme centrinę jo stotį. Buvo gražus, saulėtas vidudienis, tad turėjome gana laiko pavaikščioti po miestą ir susirasti viešbutį. Reikia pastebėti, kad vasaros metu tai nėra labai lengva, nes turistų daugybė, o viešbutių Oslo mieste palyginus nedaug. Tačiau kiek pavaikščioję sutikome labai simpatinga ir paslaugų japona, kurio pagalba radome neblogo viešbutį.

Su Oslo miestu mus vėliau supažindino labai simpatingas norvegas Knut Sreden, kuriam iš Clevelando kaip tik vežėme dovanų. Jis čia yra studijavęs ir puikiai pažįsta eilę jaunesnės kartos lietuvių. Kalbant apie Oslo miestą reikia pasakyti, jog tai tikras paradoksas. Štai, tik išėjus iš stoties patenki į pagrindinę šio miesto gatvę, pavadintą Karl-Johan-Gate -- švedų karaliaus vardu, kuris nuo 1818 metų valdė Norvegiją. Tačiau gal dar didesnis paradoksas, kad ir pati Norvegijos sostinė ilga laiką puošėsi danų karaliaus Kristijono vardu ir buvo vadinama Christiania. Tik 1925 metais norvegai susiprato ir savo sostinei grąžino jos pirmąjį, šiaurietišką Oslo vardą. Šiuo vardu miestas buvo įkurtas 1050 metais. Patį žydėjimo laikotarpį Oslo pasiekė ti viduramžiais, kada čia buvo įkurta pirmoji vyskupija ir Hanzos atstovybė.

Kitas išskirtinis šio miesto bruožas yra tai, kad architektūrinis atžvilgiu jis nėra tipiškas Norvegijai. Norvegijoj daugiausia vyrauja medinė statyba. Medis norvegų gyvenime turėjo lemiamos reikšmės ir istorijos bėgyje šiame krašte išsivystė taip vadinama medžio architektūrinė kultūra, kuri visiškai priešinga vakarų Europos mūro architektūrai. Kai Vakarų Europoje jau anks tyvaisiais viduramžiais statybai buvo naudojamas akmuo ir plyta, norvegai visą laiką naudojo tik medį. Iš medžio jie statė gyvenamuosius namus, karaliams rūmus ir laivus. Gal tik išimti sudarė Trondheimo katedra, kuri pastatyta iš akmens. Tad neuostabu, kad 1681 metais gaisrui sunaikinus miestą ji vienintelė išliko stovėti. Aukš-

tą gaisrų kainą sumokėjo visi Norvegijos miestai. Ir Oslo 1624 metais gaisras buvo visiškai snaikinęs. Po šio gaisro ir išsprendė šio miesto statybą, kuri dabar išimtinai mūrinė, nes karalius Kristijonas gaisro sunaikintą miestą įsakė atstatyti vien iš akmens ir plytų. Oslo atstatymas truko apie 100 metų ir karalius Kristijonas jį pakrikštino savo vardu - Christiania.

Šiandien Oslo turi apie pusę milijono gyventojų ir yra šio krašto ekonomijos ir kultūros centras. Miestas daugiau išsiplėtęs į ilgį negu į plotį ir labai neklaidus, nes dauguma šalutinių gatvių atsiremia į pagrindinę gatvę. Karl-Johan-Gate tęsiasi per visą miestą, nuo geležinkelio stoties iki karaliaus rūmų. Tik išėjus iš stoties, dešinės pusės, graži 17 amžiaus barokinė katedra. Jos originali statyba, laikui bėgant, buvo keletą kartų perstatyta ir papildyta, todėl šiandien į ją žiūrint ji išpūdingesnė savo dydžiu, negu grožiu. Tačiau ją puošia gražūs G. Vigeland vitražai ir labai išpūdingos bronzinės durys.

(Bus daugiau)

PAMATAI LITUANISTIKOS KATEDRAI

Prieš dvejus metus Illinois universiteto Chicagoje administracinio pastato 28 aukšto, kuris vadinasi prezidentiniu, priėmimų kambaryje buvo iškilmingai pasirašyta sutartis tarp PLB ir Illinois universiteto vadovybės, nustatant sąlygas lituanistinės katedros steigimui.

Pirmoji sąlyga buvo \$200,000 įmokėjimas iki š. m. rugsėjo mėn. pradžios. Lėšų telkimui iki PLB seimo rūpinosi PLB vadovybė, jos pakviesta komisija. Dėl įvairių priežasčių lėšų telkimas nėjo norimu tempu ir PLB seimo metu JAV LB centro valdyba buvo paprašyta perimti lituanistinei katedrai lėšų telkimo darbą. JAV LB krašto valdyba pavedė švietimo tarybos pirm. J. Kavaliūnui vykdyti lėšų telkimo darbą, tal-

Chicagos universitete lituanistikos katedros reikalais kalbasi: P. ir J. Masilioniai, prof. M. Stankus-Saulaitė ir R. Fabijonienė.

kininkaujant PLB būstinei ir reikalų vedėjai Nijolei Balzarienei.

Šį rudenį, pradžioje įmokėjimo datą, buvo išvystyta stipresnė reklama ir intensyvesnis lėšų rinkimo būdas, kad iki lapkričio 1 d. būtų sutelkta \$200,000. Ši suma buvo reikiama laiku surinkta, net su kaupu, ir š. m. lapkričio mėn. 4 d. tose pačiose patalpose, kur buvo pasirašyta sutartis, įvyko pirmasis \$200,000 įmokėjimas. Šiuo įmokėjimu ir buvo padėti pamatai pirmajai lituanistinei katedrai laisvajame pasaulyje.

Pirmojo įmokėjimo iškilnėse buvo sukvietta visa eilė švietėjų, kultūrininkų, visuomenininkų ir PLB, JAV LB vadovybės ir Lietuvių Fondo atstovų. Garbės prezidiumą sudarė universiteto kancleris dr. D. Langenberg, dr. N. Moravčevich, dr. B. Sljivič-Simšič, Lietuvos gen. garbės konsulė J. Daužvardienė, Vyt. Kamantas, dr. A. Butkus, dr. Stankus-Saulaitis, V. Naudžius ir J. Kavaliūnas. Universitetui \$150,000 čekį įteikė lėšų telkimo komisijos pirm. J. Kavaliūnas ir \$50,000 čekį Lietuvių Fondo vardu įteikė pirm. V. Naudžius, pabrėždamas, kad tai yra didžiausias čekis, kurį Lietuvių Fondas yra kada nors įteikęs.

Sveikinimo bei padėkos kalbas pasakė visi garbės prezidiumo nariai, išskeldami lituanistikos studijų ir katedros reikšmę mūsų ateities moksliniams darbams išsivijoje ir mūsų lietuviybės išlaikymui. Oficialią dalį sekė vaišės ir dalyvių tarpusavio džiugūs

pokalbiai padėjus pamatus lituanistinei katedrai. Pačios katedros pastatymui dar reikės sutelkti sekančius \$400,000 per keturis metus. Jei tolimesnį lėšų telkimą lydės toks entuziazmas ir tokios JAV LB krašto valdybos pastangos bei PLB talka, kaip kad paskutiniu metu, lituanistinės katedros rūmas tikrai bus pastatytas.

Br. Juodelis

OMAHA

"ANTRO KAIMO" VAIDINIMAS

Omahon atvyksta "Antro kaimas" š. m. lapkričio 19 d., 7:30 val. vakaro atliks programą — lietuvių parapijos salėje. Įėjimas suaugusiems 6 dol., jaunimui 3 dol. Bilietai iš anksto gauti pas ramovėnus, arba pas valdybos išd. Kostą Pudį. Prašome Omahos lietuvių gausiai dalyvauti. Bus bufetas ir užkandžiai-vakarienė.

KARIUOMENĖS ŠVENTĖ

Š. m. lapkričio 20 d. tuoj po lietuviškų pamaldų parapijos salėje įvyks kariuomenės šventės minėjimas. Kalbą pasakys ramovėnas Juozas Šakalas. Bus deklamuojami eilėraščiai. Turėsime ir knygų išpardavimo stalą. Yra gauta naujų knygų. Knygų pardavimui vadovaus Jonas Smailys, Sr. Po programos bus kavutė. Kviečiami visi lietuviai kariuomenės šventėje dalyvauti.

J. Smailys Sr.

Viešėdami Chicagoje aplankykite PARAMA MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE —

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKAS

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

Ilgesingi ieškojimai

Parafrazuojant amžinos atminties misionierių tėvą Joną Bružiką: "...šiais, visuotinio pasimetimo, laikais..." kada lietuviškųjų fondų lėšomis leidžiama į pasaulį pornografinė literatūra (Striptizas, Sara), kada blevizginei Jonės Evangelijai apginti ar paaiškinti neužtenka paprasto straipsnio, bet reikia išleisti atskirą leidinį, kada mūsų, vienam iš iškilesnių, žurnalistui, publicistui ir eilės knygų autoriui suniekinėti Chicagos Literatūros Draugija rado reikalą išleisti atskirą "literatūrinį" veikalą (apie nusibastymus), tada malonu į rankas paimti kitokio žanro knygą ir palengva, nerizikuojant jau senstančios širdies infarktu, ją perskaityti. Knygą "Kitokios Lietuvos ilgesys" negalima taip greitai perskaityti, kaip Striptizą ar Sarą: ją reikia skaityti "iš palengva" — kaip, kad mano a. a. žemaitis — dėdė Petras sakydavo. Pats autorius ją vadina Prakalbų Rinkiniu (į pavergtą tautą J. R.).

Apie jos atsiradimo priežastis pats autorius skyrelyje "Apie Radio Žurnalizmą" sako: "...man kažkaip nesinorėjo, kad tos mintys ir žodžiai, kartą nuskambėję Laisvės radijo bangom, suvisam pradingtų be atbalsio ir pėdsakų..."

Malonu buvo šią knygą skaityti gal dar ir dėl to, kad joje reiškiamos mintys ir pasisakymai apima arba jau mūsų pačių išgyventą tėvynės okupacinį periodą arba duoda apybraižas mums gerai pažįstamų asmenų šioje ar anoje geležinės uždangos pusėje. Knyga, mano manymu, yra vertinga šiais požiūriais:

1. Nežinau, ar kas iš mūsų turėjo galimybės (techniškos) tas prakalbas į pasilikusią tautą išgirsti tiesioginiai. Pirmoji jų žymė, atseit, kad jos pasakytos pavergtam lietuviui ir, eventualiai, jo pavergėjams. Nemanau, kad jos tokios būtų (savo turiniu, apybraiža, stiliumi) jeigu jos būtų sakomos per vietinį radijo tinklą. Taip pat nemanau, kad Br. R. jas būtų rašęs, nors ir labai talentingas, "vienu žygiu" — kaip žemaičiai kad sako ar prie alijošiaus ar tauresnio gėralo lašelio. Tikrai ne. Tai yra išmąstytų minčių rinkinys, perteiktas su dideliu respectu ar disrespectu tiems, kuriems jos yra skiriamos. Tai ir verčia, perskaičius kiekvieną, susimąstyti.

2. Visi žinome, kad jau veik 40 metų kai sovietai, niekieno netrukdomi ir nevaržomi, yra išvystę pasaulinio masto propagandinę akciją, per penktąsias kolo-

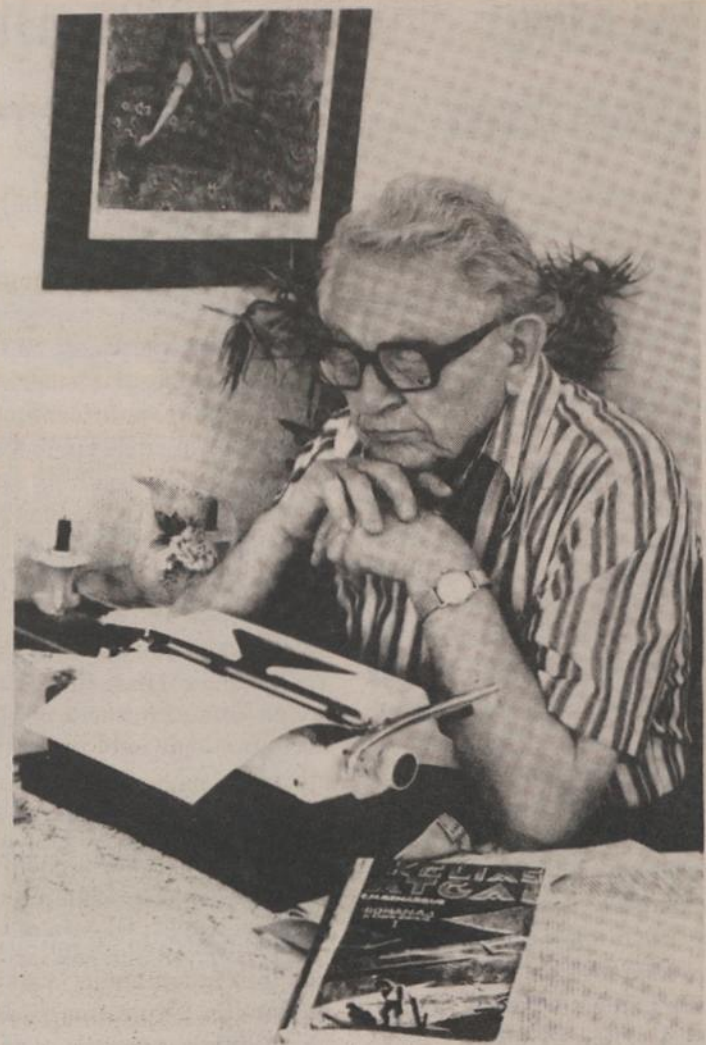
nas vakarų hemisferoje, plaudami smegenis ir mulkindami šios hemisferos gyventojus (įskaitant ir mūsų — amerikonus). Nors apie sovietinę sistemą yra jau prirašyta daug, gerų ir autentiškų (pačių rusų-disidentų) veikalų, tačiau, atrodo, kad sunku vakariečiui prisiversti bent vieną iš tų knygų paimti į rankas ir gal susimąstyti. Žinoma, ir čia sovietinė propaganda yra užbėgusi mums už akių ir iš anksto paskleidusi gandus ir šmeižtus, kad tų knygų autoriai esą žmonijos ir tautos atmatos, išdavikai, propagandistai, slaptųjų tarnybų agentai etc. Netgi ir katalikų vyskupų (Amerikoje) sinodas rado reikalą išleisti ilgamečių studijų raštą, naiviai galvodami, kad Vakarams "užšaldžius" ginklų gamybą arba, dar geriau, ir visai nusiginklavus, sovietai padarys tą patį (turbūt, iš džentelmeniškumo ar seniai po kanopomis paminto humaniško J. R.) ir taip bus atsiektas pasaulinė taika, kurios, žinoma, kiekvienas protingai galvojantis žmogus visa širdimi norėtų.

Taip įvykiams besiklostant ir reikia mums, bandantiems dešifruoti tą pasibaisėtiną, visuotinį mulkinimą, kiekvienu atveju duoti dokumentuotus ir logiškus atkirčius ir įrodymus, kad taip, kaip jie sako, iš tikrųjų nėra. Tą savo knygoje (kaip ir jos pirmtakė "Vaivos Rykštė") ir stengiasi visomis savo išgalėmis daryti Br. R.

3. Apie knygos kalbą — stilį ir žodį — yra gražiai atsiliesęs clevelandiškas V. Kavaliūnas knygos pristatymo Clevelande kalboje (DIRVA Nr. 36 — 5. Kelias į tobulumo tolumą). Tokio virtuoziško išsireiškimo, kaip: "...žvilgtėkime į žodį, kuriuo išspinduliavo ir atsiskleidė daugelio jo knygų minties pasaulio plotai..." — aš jau, turbūt, nesugebėčiau suregzti. Žodis — forma, anot V. K., apvelka idėjas (kad jos nuogos nebeginėtu, anot V. K.) ir veda keliu prie tobulumo krantų. Nei pridėti, nei atimti.

4. Labai užgirtinas dalykas, kad Br. R., būdamas giliai apsišvietęs žurnalistas, mums, dar taip toli nenusisiekusiems, paaiškina atskiras politines sroves, jų vystymąsi Vakaruose Europoje, duoda daug ir filosofinių svarstymų ir tai ne vien iš savo žinių kraitelės, bet ir pagalbomis pasikviesdamas žymesnius Vakaruose pasaulio mintytojus, politikus, ekonomistus, literatus.

5. Nors knygos turinys perdėm rimtas, bet Raila nebūtų Raila, jeigu vietomis nepriverstų skaitytoją nusišypsoti, o kartais net gardžiai pasijuokti. Ir aš

Rašytojas Bronys Raila

juokiausi iš A. Gustaičio kontra-motyvų kelionei į Lietuvą (psl. 221), iš naujosios ok. Lietuvos liaudies patarlės (dovanokit, "išromyto kuilio", psl. 384), Antano Dilingerio gražiosios Jovitos "filosofijos" ir Vytauto Sirijos Giros "neliepsnojančiu ar liepsnojančiu" (autorius pataisyty) vandenų.

Esu kažkur skaitęs atsitikimą, kad viename rašytojų susibūrimė, ceremonijų "meisteriui" labai jau išgyrus pristatomąjį literatūrą, šis, dėkodamas pristatytojui, pasakęs: "...Dabar aš pilnai suprantu, kaip turėjo jaustis agurkas, kada ant jo užtepė tiek daug medaus..." Nesigailėčiau to medaus ir Br. Railai, nors pats jo ir neturiu (nepasisekė prisikalbinti tų šventų gyvūnų: geldavo kaip kokį liaudies priešą arba buržuazinį nacionalistą).

Taigi kiek ir kritikos... Gal ir jokios čia kritikos tik šiaip "second opinion" — kaip kad daktarai sako.

Tarp kitko, autorius labai karžygiškai stojo ginti modernųjį meną. Manau, kad dauguma manosios generacijos, ypatingai, kurie mažiau turėjo progos pamatyti užsienį, esame užkietėję konservatai (žinoma išskyrus "pažangiuosius"). Ir tai, žinoma, nėra gerai. Laikui bėgant, tad ir aš bandžiau kiek sumodernėti, o jau pasenus, žinote, išreikalo: nepatogu prieš vaikus ir vaikaičius.

"Dāsimušiau" jau iki to, kad paveikslė bandau ieškoti ir: kompozicijos, formos įmantrumo, kreivų linijų, kūno organų išdėstytų ne visai taip, kaip gal kad Kūrėjas norėtų, spalvų derinimo, šešėlių niuansų etc.

Tačiau, kada pamatau paveikslą, kuriame yra tik viena juoda spalva (kartais net kambario sienos dydžio) su vienu baltu skrituliu viduryje, arba, kada paveikslė nieko daugiau nėra išskyrus paprasčiausių spalvų vienas prie kito sudėstytus keturkampius, kartais dar perskirtus juodomis juostomis ir (kas juokingiausia) už tokius paveikslus kažkoks kolekcionierius sumoka milijonus — atsiprašau, geriau pasilieku konservatas. Kad nelikčiau melagių, tik pažūrėkite į National Enquirer savaitinuko spalio 18 d. numerį. Už tris, ten atspausdintų paveikslų originalus buvo sumokėta \$4,801,000. Štai kur kūrėjų ateitis!

Nelabai įkandu ir moderniškąją poeziją. Sutinku, kad rimas ir ritmas gal ir nėra būtinas geros poezijos elementas: paskutiniaisiais metais ir mūsų veteranai (Alantas ir Gaidžiūnas) prirašo, mano manymu, padorios poezijos ir be ritmų. Bet gi turi kūrėjas ką nors pasakyti, kad ir kitas, nebūdamas dar tranzoje ar, kaip amerikiečiai sako "in a sound mind", suprastų. Kada paskaitau tokius išsireiškimus, kaip "...kiekviename batelyje trupinys dangaus: sužibėjo mano valandos voratinklių ratais..." arba: "...kranklio sparnas prilipo prie Dievo aklos akies...", arba: "...mirusio balandžio žaizdai iššifruoti..." — tai dovanokite, pasiduodu. (Citatos iš "AIDŲ" žurnalo. J. R.).

Vincei, kurią mudu su gyvenimo drauge labai gerbiame dar iš N. Lietuvos laikų, kada Kaveckui akompanuojant studentų audito-

(Nukelta į 8 psl.)

**NAUJA
BRONIO RAILOS
knyga —
ŠIMTAS
PRAKALBŲ
Į LIETUVĄ**

**KITOKIOS
LIETUVOS
ILGESYS**

Kietais viršeliais, su aplanku dail. V. Žilčiaus, 408 psl. Išleido Vilties leidykla su mecenato K. Ramono pagalba. 408 psl. Kaina 5 dol.

— I Š K I R P T I —

Siunčiu 5 dol. ir prašau atsiųsti Bronio Railos naują knygą "KITOKIOS LIETUVOS ILGESYS". (Vilties draugijos nariams 4 dol.). Persiuntimo išlaidoms pridėti 1 dol.

DIRVA

P. O. Box 03206

Cleveland, Ohio 44103

Pavardė ir vardas

Adresas

Ilgesingi ieškojimai

(Atkelta iš 7 psl.)

rijoje savo sodriu mezzosoprano mums paraliudavo kaimo piemenelių dainelių, draugas pasakęs, kad "Lietuvos priešų jis neieškas ir nerandą Lietuvos teatruose".

Neesu tų pusėje, kurie iš Lietuvos atvykstančius dabartinius mūsų menininkus pasitinka su plytgaliais. Tačiau dėl visų menininkų tyraus patriotizmo gal kiek ir suabejočiau: gal per daug jausmo per mažai savigarbos.

Užuominai čia būtų netaip jau entuziastingi a. a. muziko ir kompozitoriaus Dambrausko pasisakymai liečią, manyčiau, gerokai paraudusį mūsų operos kūrėjo Kipro asmenį. (Muz. Kučiūno straipsnis, bene praėjusių metų DRAUGE).

Gi apie vietinius mūsų menininkus, gražiai, kaip visados, yra išsireiškęs nepamainomas A. G.:

"...Pakelkim taurelę už viską, kas buvo...

Už brolių tautietį, raitytą ir guvų
O grįžęs Niujorke mums šaukia "I mean,
Vieningai į gretą žygi pirmyn!..."

Skaitydamas knygą vis galvojau: ar autorius pasisakys knygos gale, kokios gi Lietuvos jis iš tikrųjų pageidautų, ilgtųsi? Taip. Matyt ir Br. R., būdamas nuoseklus, pagalvojo, kad to nebus galima išvengti. Ir štai jis pats sau stato tą patį klausimą: "Koki ilgesis? Kokio gyvenimo? Kokios Lietuvos? psl. 389).

Bet ir čia jis, labai teisingai pergalvoja, kad šito išsakyti ten esantiems broliams, esamomis sąlygomis, jis nepajėgs. Taigi pasitekina bendromis apybraižomis, kaip antai: "...laimingesnės, gražesnės, LAISVOS Lietuvos..." Tačiau jau savo atsakymo kalboje Clevelande (I knygos pristatytojų kalbas) kalbėdamas jau mums, iškėlė sumanymą (anot korespondento), kad būtų sujungtos iš m intingiausios lietuvių galvos svarstyti ir planuoti Lietuvos ateitį.

Nenorėdamas savo knygoje kalbėti apie būsimos Lietuvos būsimą politiką, Br. R. nevengia pasisakyti Lietuvos geopolitikos klausimais.

Mes čia, emigracijoje, dažnai svajojame apie Jungtines Pabaltijo Valstybes. Klausimas platus. Jungtinės pabaltiečių jėgos (Suomija, Estija, Latvija, Lietuva) sudarytų virš 10 milijonų "kumštį", ir tai jau būtų šis tas. Bet čia ir vėl: ar sutarsime? Suomija, netolimoje pra-

KANADOS LIETUVIAI

J. Varčius

INFORMACINIS SUSIRINKIMAS

Pagal nusistovėjusią tradiciją Toronto Lietuvių Namų valdyba kiekvienų metų rudenį šaukia narių susirinkimą, tikslu painformuoti juos apie pirmo pusmečio veiklą. Šiais metais šis susirinkimas įvyko spalio 23 d., sekmadienį, 3 val. p. p. Mindaugo menėje. Dalyvavo apie 200 narių.

Susirinkimą atidarė pirm. V. Dauginis, pakvietęs dalyvius atsistojimu ir minutės susikaupimu pagerbti mirusius narius. Susirinkimui vadovavo pirm. V. Dauginis, sekretoriavo dr. E. Birgiolas ir dr. A. Pacevičius.

Apie Lietuvių Namų ūkinę ir visuomeninę veiklą pagrindinį pranešimą padarė valdybos pirm. V. Dauginis. Po įvykusio metinio susirinkimo š. m. kovo mėn. 20 d., valdyba pasiskirstė pareigomis: pirmininkas — V. Dauginis, vicepirm. — T. Stanulis, išdininkas — dr. J. Slivinskas, sekretorius — dr. A. Pacevičius, visuomeninės veiklos komitetas — pirm. A. Jankaitienė, vicepirm. B. Bedarfienė, sekr. J. Varanavičius ir narys V. Kulnys; statybos komitetas — pirm. O. Delkus, vicepirm. dr. E. Birgiolas ir narys B. Jackus. Valdyba veikė pagal nustatytą planą. Informacijų reikalams buvo leidžiamas biuletenis "L. N. žinios", redaguojamas J. Varanavičiaus. "Tėv. žiburiuose" yra skelbiamos trumpos žinios Lietuvių Namų specialiaame kronikos skyriuje.

eityje beveik viena apgyvusi savo nepriklausomybę, gal ir nebus suinteresuota jungtis į vieną valstybių sąjungą su valstybėmis taip lengvai praradusiomis savo nepriklausomybes. Šioje sąjungoje Lietuvos padėtis būtų pati sunkiausia. Būdamas pietų-rytų sparno gynėja, jau pačioje pradžioje, susidurtų su daug stipresnių valstybių (Vokietijos ir Lenkijos) pretenzijomis į Klaipėdą ir Vilnių. Ar norės kitos sąjungininkės, panašių problemų neturėdamos, aukotis Lietuvos labui?

Tai vis klaustukai ateities temoms. Paminėjau tik dėl to, kad Br. R. psl. 30 rašo: "...kol Rytų Europoje nesukurs plati laisvų demokratinių tautų federalinė santvarka, tol geografija ir nacionaliniai interesai turės įtakos ir neišvengiamai kels vienos ar kitos formos imperializmą."

J. R.

Visuomeninė veikla reiskiasi per pagelbines organizacijas ir vienetus. Aktyviai veikė moterų ir vyrų būreliai, kultūrinė komisija ir dainos vienetas, kurių veiklą koordinavo visuomeninės veiklos komitetas. Jų pastangomis buvo suruošta šiais metais po metinio susirinkimo 10 įvairaus pobūdžio renginių. Buvo sustiprintas narių verbavimas. Įstojo 39 nauji nariai.

Planuojama įkurti seklyčią, archyvą ar muziejų, kai pensininkai išsikels į savo naujuosius namus. Nepamiršta ir kanadiečių politinė veikla. Valdyba palaiko ryšius su liberalų ir konservatorių partijų veikėjais, dalyvauja jų susirinkimuose bei pobūviuose ir remia aukomis. Kooperavimas su šiomis organizacijomis yra labai naudingas ir svarbus.

Remontas Vytauto D. menėje jau yra užbaigtas. Antra remonto fazė palies pertvarkymą šios salės balkono ir vestibulio namo prieangio. Pertvarkytos administracijos patalpos, nes buvo įsigytas elektroninis skaitytuvas (kompiuteris), kuris pareikalavo atskiros didesnio kambario. Lietuviškos organizacijos buvo remiamos tiesioginėmis aukomis, kurioms išmokėta \$13,725 ir jų parengimams buvo duodamos nemokamos salės.

Pajamos iš bingo, salių nuomos ir svetainės "Lokys" yra pastovios, jos sudaro pagrindinį finansinį šaltinį. Valgykla yra nuostolinga, bet ji naudinga narių bendravimui. Planuojama šiais metais apmokėti visas paskolas.

Baigdamas pranešimą, pirm. V. Dauginis painformavo, kad buvęs ilgametis LN pirm. Jurgis Strazdas dėl sveikatos negalės dalyvauti suaktuviniame Lietuvių Namų 31 metų ir LN Moterų Būrelio dešimtmečio įvykstančiame lapkričio 5 d. baliuje ir nariai pritarė pasiūlymui pasiųsti buvusiam pirmininkui gėlių ir atitinkamą sveikinimą.

Išdininkas dr. J. Slivinskas aiškino Lietuvių Namų ir "Labdaros" 1983 m. pirmo pusmečio apyskaitas, kurios buvo paskelbtos "LN žinių" biuletenyje, Nr. 13, lapkričio 22 d. Pinigai kasoje sumažėjo, nes buvo apmokėta mortgicinė paskola už autoaikštę virš \$100,000. Planuojama šiais metais apmokėti visas asmenines ir mortgicijų paskolas už pastatą. Mažinant skolas, padidėjo nuosavas nekiln. turas, kuris priklauso nariams, dabar jau peršokęs milijoną dolerių. Didėjant komplikuotoms finansinėms operacijoms ir reikalingoms

žinioms surinkti, buvo įsigytas skaitytuvas (kompiuteris) už \$14,000.

Nagrinėdamas pajamų-išlaidų apyskaitą, išdininkas aiškino, kad šiais metais pirmame pusmetyje didelių pasikeitimų nebuvo. Valgykla davė didesnę nuostolį, nes kainos nebuvo pakeltos nuo 1982 m. birželio mėn., nežiūrint pakilusių kainų maisto rinkoje. Taip pat nepakeltos buvo ir "Lokio" kainos". Valdyba vengia kelti kainas, kad LN nariai galėtų pasinaudoti mūsų patarnavimais mažiausiomis išlaidomis. Ne pelno siekimas, bet patarnavimas nariams ir lietuviškoms organizacijoms yra svarbiausias Lietuvių Namų tikslas.

Neatsiradus klausimų dėl pranešimų, nariai padarė keletą pasiūlymų dėl veiklos:

1. LN valdyba turėtų iš anksto pakviesti Kanados valdžios partijų pareigūnus į lietuviškus parengimus, kaip Vasario 16 minėjimas, kad jie galėtų iš anksto pasiruošti ir atitinkamai pakalbėti. Pirmininkas paaiškino, kad LN valdyba kviečia iš anksto, keletą savaičių prieš parengimą, tik į savo parengimus, pav., 30 metų sukaktis. Kiti parengimai priklauso bendruomeninėms organizacijoms.

2. Į klausimą dėl įsteigto švietimo fondo, buvo atsakyta, kad jis bus didinamas privačių asmenų aukomis ir Lietuvių Namų įnašais. Su-

daryta komisija ruošia atitinkamus planus.

3. Dėl iškeltos bingo administracijos tvarkos, pirmininkas paaiškino kad LN valdyba patvirtino atitinkamus nuostatus, kuriais bingo administracija, savaistoriai talkininkai bus racionaliau tvarkomi.

4. Plačiau buvo diskutuotas lituanistinės katedros Amerikoje finansinis rėmimas. Diskusijose išryškėjo, kad katedros organizatoriai ši reikalą tvarkė labai nevykusiai, spaudoje davė labai neaiškių informacijų ir tiesioginiai jie nesikreipė į lietuviškas organizacijas Kanadoje. Į raginimą remti šią katedrą (Tamošauskas), kitų buvo pasisakyta, kad Kanados lietuviai iš to naudos neturės ir lituanistinės katedros rėmimas yra Amerikos lietuvių reikalas, kurių ten gyvena apie milijonas ir tvarkingai pravedant akciją nėra jokių sunkumų surinkti reikalingą sumą.

Dar po keletos mažesnės reikšmės klausimų, susirinkimas buvo užbaigtas 4 val. p. p. Nariai buvo pavaišinti kavute ir pyragaičiais. LN valdybos pakviestas Perkūnas Krukonis iš Bostono parodė skaidrių montazą "Manoji Lietuva".

WANTED

MACHINIST-Davenport Screw Machines. Set up and operate. Minimum 5 years exp. First and Second Shifts. Excellent benefits, plus profit sharing. Call collect JIM STUDEBAKER, STANDARD INSERT CO. 12280 MONTAGUE ST. PACOIMA, CA. 91331 213-896-9526

(39-2)

Puikiausius kailius rasite Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką

NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601
Tel. krautuvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

CHICAGOS LIETUVIAI

Antanas Juodvalkis

KAUNO ARKIVYSKUPIJOS SUTIKTUVĖS

Žurnalistas Bronius Kviklys yra užsibrėžęs išleisti Lietuvos bažnyčių istoriją ir savo pasiryžimą neatlaidžiai vykdo. Jau pasirodė trys stambios knygos: Telšių vyskupija, Vilkaviškio vyskupija ir Kauno arkivyskupija. Pastarosios sutiktuvės įvyko spalio 28 d. Jaunimo centro kavinėje.

Vakaronę pravedė dail. Petras Aleksa. Vyskupas Vincentas Brizgys nekalbėjo apie pasirodžiusią knygą ir paliestą Kauno arkivyskupijos veiklą, bet papasakojo įdomius asmeniškumus pergyvenimus bolševikmeityje ir karui prasidėjus. Jaukiant komunistinį seimą, nebalsavo nė vienas kunigų seminarijos aukėtinis ir profesorius, įskaitant ir patį rektorių, kuriuo tada buvo pats vysk. V. Brizgys. Lankėsi ragintojai ir reikalavo eiti balsuoti, bet ir tas negelbėjo. Po vidurnakčio buvo iškviestas į NKVD būstinę pasiaiškinti. Aiškin-tasi paprastai: nebalsavo todėl, kad nebuvo pasirinkimo ir sąrašuose buvo tiek kandidatų, kiek reikėjo išrinkti. Taigi, balsuoti ar ne, vistiek visi bus išrinkti. Pasiaiškinimas nepatiko ir tuojau gavo įsakymą per 24 val. išsikraustyti ir seminarijos rūmus, bendrabutį bei visus pastatus perleisti kariuomenės reikalams. Vargais negalais prisiglau-

dė zakristijose bei privačiuose butuose. Karui prasidėjus, kun. Avižos lydimas autobusu pasiekė Jonavą ir teikė sutvirtinimo sakramentą ne vienos parapijos, bet viso dekanato vaikams. Prasidėjo bombardavimas, susisiekimo grįžti į Kauną nebuvo. Pavežėjo geraširdis žmogelis, bet tik išvažiavus, buvo suimti ir nugabenti į NKVD būstinę Kaune.

Dar karui tebevykstant, reikėjo pasiekti Rumšiškės, priglausti paliktus sakramentus, nes bažnyčia buvo apiplėšta, altorius išniekintas.

Po karo, užtvėnkiant Nemuno vagą, visas Rumšiškų miestelis buvo užlietas Kauno jūros, bet sena medinė bažnyčia perkelta į aukštesnę vietą. Perkeltą bažnyčią, po buvusiu altorium, rastas žemės kauburyš, o po juo anga, uždaryta sukryžiuotais mediniais rąsteliais. Atidarius nišą, požemyje rasti du karstai: valdovo ir tarno. Valdovo griaučių kiekvienas narelis suraišiotas ir raišių galai užantspauduoti lako antspaudas. Gale galvos rasta auksinė karūna. Manoma, kad valdovo griaučiai yra Lietuvos didž. kunigaikščio Vytauto, nes karams siaučiant iš Vilniaus buvo išgabenti ir paslėpti ir iki šiol niekas Vytauto karsto nesuranda.

Ir daugiau įdomių nuotykių papasakojo, ko skaitytojai knygoje neras. Baig-

LST Korp! Neo-Lithuania Chicagos padalinys metinėje susijoje lapkričio 6 d. Lietuvių Tautiniuose namuose išsirinko naują valdybą. Iš kairės sėdi: pirm. Rasa Plioplytė, vicepirm. Kazė Brazdžionytė; stovi: Vytautas Liškūnas — išdininkas, Jonas Savickas — valdybos narys ir Paulius Deveikis — sekretorius

damas savo įdomų žodį, vysk. V. Brizgys dėkojo red. Br. Kvikliui ir Amerikos lietuvių bibliotekos leidyklai už ryžtą ir pasiaukojimą Lietuvos bažnyčių istoriją išleisti.

Red. Br. Kviklys dėkojo mecenatams, bendradarbiams, talkininkams ir rėmėjams, prisidėjusiems prie šios knygos pasirodymo. Pastebėjo, kad ketvirtoji knyga — Panevėžio vyskupija jau yra spaustuvėje ir netrukus pasirodys. Iki šiol buvo pakankamai mecenatų, nes iš šių vyskupijų yra daug pasitraukusių kunigų ir parapijiečių, kurie rėmė savos vyskupijos įamžinimą. Tamsiau atrodo Vilniaus vyskupijos įamžinimas, nes čia mažai yra ir parapijiečių ir kunigų.

Užsklandai dail. P. Aleksa parodė skaidres, o redaktorius Br. Kviklys davė paaiškinimus. Skaudu buvo matyti Gudijai priskirtų lietuviškų sričių likimą. Bažnyčios ir pilys griūva, patvorių knaisioja deglosios, o valdžia neleidžia pastatų nei remontuoti nei naudoti. Sunkiausias lietuvių likimas yra Gudijai priskirtose lietuviškose salose. Net ir komunistinės lietuviškos spaudos Gudijos komunistai neleidžia įvežti, kaip anais spaudos draudimo laikais, valdant carui.

Po programos visi dalyviai buvo pavaišinti D. Ku-rauskienės.

Bronius Kviklys, Lietuvos Bažnyčios 3 tomas, Churches of Lithuania, Kauno arkivyskupija. Spaudė M. Morkūno spaus-

MIRĖ EKONOMISTAS MYKOLAS SIMOKAITIS

Nuėjęs į ligoninę trūki operuoti, ligai susikomplicavus š. m. spalio 19 d. Chicagoje mirė diplomuotas ekonomistas, Mykolas Simokaitis, kurį laiką tvarkęs Lietuvių Tautiniuose Namuose, Chicagoje gėrimų barą. Velionis priklausė Varpininkų filisterių draugijai, Lietuvos Valstiečių Liaudininkų sąjungai, Sanderai, SLA 217 kuopai, Lithuanian Chamber of Commerce, Marquette Parko Lietuvių Namų Savininkų draugijai, Balfui, Alvudui ir kitoms organizacijoms. Savo lėšomis ir pastangomis buvo išleidęs prez. Kazio Griniaus raštų pirmąjį tomą.

Asmeniškai velionį gerai pažinojau iš Kauno Aušros gimnazijos laikų, kurią abu baigėme ir grojome jos orkestre kaip klarnetistai. Buvo labai draugiško būdo. Didelis tolerantas kitų pažiūroms. Gilus patriotas. Dosnus lietuviybės ir BALF reikalams aukotojas.

Paliko žmoną Reginą, dukrą Audronę su sūneliu, brolių Kazį Kanadoje.

Nuotraukoje Lietuvių Tautinėse kapinėse velionies Simokaicio pelenai laidojami š. m. spalio 29 d. Urna su pelenais, prieš nukleidžiant į duobę, laiko duk-tė Audronė. Centre našlė Regina. Laidojimo apeigas atliko kun. dr. Juozas Prunskis. Supratau, kad jis pirmą kartą atlieka laidojimo apeigas Lietuvių Tautinėse kapinėse, pagerbdamas velionį.

Ilsėkis mielas Mykolai svečioje Amerikos žemėlėje. Užuojuota liūdinčiai našlei Reginai, dukrai Audronei bei kitiems giminėms ir draugams.

V. A. Račkauskas

Chicagiškiai, gausiai susirinkę Jaunimo centro kavinėje, nuoširdžiai sutiko "Lietuvos bažnyčių" veikalo III tomo — "Kauno arkivyskupijos" knygą. Nuotraukoje dalis dalyvių. Dešinėje kalba knygos autorius Br. Kviklys. P. Malėtos nuotr.

KASA LIETUVIŲ FEDERALINĖ KREDITO UNIJA

Susijungusi su Lietuvių Fondo
Federalinio Kredito Kooperatyvu
AKTYVAI 16,000,000 dolerių

KASOS VALANDOS:

MARQUETTE PARKE	CICERO
2422 W. Marquette Rd. Chicago, IL 60629 Tel. 737-2110	1445 So. 50th Ave. Cicero, IL 60650 Tel. 656-2201
Pirm. 2:00—6:00 Treč. 2:00—6:00 Šešt. 10:00—12:00	Antr. 3:00—6:00 Ketv. 3:00—6:00 Šešt. 10:00—12:00

Moka už Einamąją sąskaitą 9%. Paskolos nuo 12.5%.
Turime įvairius sertifikatus (procentai keičiasi kas savaitę).
Visos sąskaitos apdraustos iki \$100,000.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYs MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
2533 West 71 St., Chicago, Ill.
1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.
Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

BOSTONO LIETUVIAI

KARIUOMENĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Lietuvių Karių Veteranų Sąjunga Ramovė Bostono skyrius lapkričio 20 d. rengia Lietuvos kariuomenės atkūrimo sukaktuvių minėjimą.

Minėjimo tvarka: 9 val. ryto Petras Viščinis per "Laisvės Varpo" radijo valandėlę padarys Lietuvos kariuomenės kūrimosi apžvalgą.

10:15 val. iškilmingos pamaldos So. Bostono lietuvių šv. Petro parapijos bažnyčioje, kurių metų giedos Montrealio lietuvių vyrų oktetas, vadovaujamas muziko A. Stankevičiaus.

3 val. p. p. iškilmingas posėdis So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos 3-čio aukšto salėje.

Po himnų ir invokacijos, po pagerbimo kritusių ir mirusių dėl Lietuvos laisvės savanorių kūrėjų, sovietų ir nacių kankinių, po Dariaus ir Girėno mirties 50 prisiminimo, išnešus vėliavą, dienai pritaikytą pagrindinį žodį pasakys dr. A. Valiūškis iš Barrington, R. I.

Meninę programą atliks jau minėtas vyrų oktetas ir kompozitoriaus prof. Jeronimo Kačinsko vadovaujamas Berklee muzikos kolegijos Trio.

Po programos pobūvis su vaišėmis: baru, loterija ir kit. Pelnas skiriamas lietuviškai spaudai paremti.

Visi dalyvaukime prisiminime ir pagerbime tų, kurie kovojo, o kiti net žuvo už Lietuvos laisvę. Būtų tušti mūsų žodžiai apie meilę tėvynei Lietuvai, jei gu mes nepagerbtume ir neprisimintume, tų, kurie kovojo už tą laisvę.

LITUANISTINĖS MOKYKLOS BALIUS

Jau arti trisdešimt metų kai lituanistinės mokyklos tėvų komitetas kasmet rengia balių mokyklos palaikymui. To balius pradžia buvo iššaukta gyvenimo realybės. Suvažiavę nauji ateiviai labai rūpinosi, kad jų vaikai išmokstų lietuvių kalbą, pažintų savo tėvų kraštą, žinotų jo istoriją ir t.t. Antra, visi tėvai buvo naujakuriai, o mokyklos išlaikymui reikėjo lėšų. Tas balius padengdavo nemažai tos mokyklos išlaidų. Ir kas svarbiausia, kad ir tie, kurie neturi vaikų, arba dar lankančių tą mokyklą, atsilankydami į tą balių prisidėdavo prie mokyklos išlaikymo.

Šiandien mokyklos padėtis yra pasikeitusi. Tačiau lituanistinė mokykla yra gal dar labiau reikalinga negu tada. Gi mokyklos išlaikymo išlaidos, kaip ir vi-

sur, kainoms kylant, yra dar didesnės. Šiuo balių tėvų komitetas nori geriau supažindinti tėvus su mokyklos būtinybe.

Mokyklos tėvų komitetas kviečia visus lietuvius į šį tradicinį gražų balių. Šiais metais jie džiaugiasi, kad mokykloje mokinių skaičius yra padidėjęs. Tas rodo, kad tėvams rūpi lietuviybė ir noras, kad jų vaikai būtų lietuviais.

Meninę programą baliuje atliks **Mirga Bankaitytė** — kanklininkė. Kanklės yra lietuvių tautinis muzikos instrumentas. Mirga Bankaitytė pradėjo kankliuoti būdama 7 metų Onos Mikulskienės kanklių studijoje. Studiją baigusi, buvo paimta į Čiurlionio ansamblio kanklininkų orkestrą. Čiurlionio ansamblio koncertų metu turėjo progos pasirodyti, kaip kanklių solistė. Netrukus po to, gavo kvietimus atlikti programas įvairiose vietose viena: Clevelande, Detroite, New Yorke, Baltimorėje, Philadelphijoje, Chicagoje, Los Angeles, Toronto Montrealyje, Washingtone, Europoje, Bahamose ir Venezueloje. O Vasario mėnesį su Grandinėlių tautinių šokių grupe vyks į Romą. Kankliuoja jau penkioliką metų.

Mirga Bankaitytė Clevelando universitete studijuoja lingvistiką. Yra baigusi šv. Kazimiero lituanistinę mokyklą ir dviejų metų pedagogikos institutą.

Tai bus labai retas koncertas, nes kanklių solistų mes veik neturime. O taip pat patartina ir jaunimui atsilankyti į balių ir išgirsti jų kartos atstovę atliekančią programą.

LIETUVIŲ FONDO ATSTOVAS

Lietuvių Fondo atstovu Bostonui ir apylinkei yra pakviestas inž. Bronius Galinis. Tad visais Lietuvių Fondo reikalais prašoma kreiptis į inž. Broniu Galinį šiuo adresu 277 Prospect St., Norwell, Ma. 02061, tel. 659-2517.

Lietuvių Fondas pradėjo jau 3-čią milijoną dolerių. O iš procentų skirsto pinigų įvairiems lietuvių kultūriniais reikalams. Ir šiais metais yra paskyręs virš 150,000 dolerių.

PARENGIMAI

• **Lapkričio 19 d. 2:30 val.** Dariaus ir Girėno minėjimas So. Bostono Lietuvių Piliečių klubo mažojo salėj. Rengia Lietuvių Moterų Federacijos Bostono klubas.

• **Lapkričio 20 d.** Lietuvos kariuomenės atkūrimo 65 metų sukakties minėjimas. 10:15 val. ryte šv. Pet-

Mirga Bankaitytė

ro lietuvių parapijos bažnyčioje pamaldos už žuvusius, o 3 val. p. p. So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje. Kalbės dr. A. Valiūškis, o meninę programą atliks Montrealio vyrų oktetas ir J. Kačinsko vadovaujamas Berklee kolegijos Trio.

• **Lapkričio 26 d.** Lituanistinės mokyklos tėvų komiteto ruošiamas balius So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje.

• **Lapkričio 27 d.** Jono Vanagaičio šaulių kuopos 25 metų sukakties minėjimas.

• **Gruodžio 18 d. 4 val. p. p.** Kalėdinė vakaronė-Kūčios So. Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos II-ro aukšto salėje. Rengia LMF Bostono klubas ir kviečia visus.

• **Kovo 5 d.** ir dvi savaites Elenos Vasyliūnienės dailės darbų paroda Cam-

bridge Public Library 449 Broadway, Cambridge.

• **Balandžio 1 d.** Minkų radijo valandėlės 50 metų sukakties koncertas South Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos salėje, o rugpjūčio 12 d. piknikas-gegužinė Romuvos parke Brocktone. (pž)

KONKURSAS JAUNIMUI APIE ŠV. KAZIMIERĄ

Šv. Kazimiero 500 metų mirties minėjimo komitetas pavedė "Ateities" žurnalo redakcijai skelbti konkursą jaunimui apie šv. Kazimierą.

KONKURSE gali dalyvauti jaunimas nuo 15 iki 30 metų amžiaus.

TEMA: Rašinių tema turi būti apie šv. Kazimierą bei jo reikšmę mums šandien.

ŽANRAI: Rašinių žanrai gali būti įvairūs: proza, poezija, straipsnis ir kt.

MECENATAS: Kun. dr. Juozas Prunskis skiria 1000 dolerių sumą premijoms.

PREMIJOS: Konkurso kūrinių vertinimo komisija turi pilną teisę padalinti 1000 dol. sumą savo nuožiūra premijoms pagal dalyvių amžių, žanrus ir kt.

RAŠINYS pasirašomas slapyvardžiu, nurodant ir autoriaus-ės amžių. Autoriaus-ės slapyvardis, tikroji pavardė ir vardas bei adresas ir telefonas užrašomi ant atskiros lapelio, kuris įdėtas į mažą voką. Mažas vokas užklijuojamas ir kartu su rašiniu, įdėjus į didesnį voką, siunčiamas adresu: **JAUNIMO KONKURSUI**, 7430 So. Maplewood Ave., Chicago, Illinois 60629, USA.

TERMINAS. Visi rašiniai vertinimo komisiją turi pasiekti iki 1984 m. liepos 10 d. vidurnakčio.

PREMIJŲ LAIMĖTOJAI bus paskelbti Lietuvių Katalikų Kongrese 1984 m. rugsėjo 1-2 d. Toronte.

PREMIJUOTI RAŠINIAI tampa šv. Kazimiero 500 metų mirties minėjimo komiteto nuosavybe ir bus atspausdinti "Ateities" žurnale. Nepremijuoti rašiniai autoriams negrąžinami, bet gali būti spausdinami susitarus su jais.

KONKURSO vertinimo komisijos narių pavardės bus paskelbtos vėliau.

"Ateities" redakcija

OPPORTUNITY FOR EXPERIENCED ENVELOPE MACHINE ADJUSTOR

Experienced on WR, WRW-K, AP and PC. Excellent opportunity for the right individual. Call Vern PHILLIPS at **BURKLEY ENVELOPE CO.** 402-342-0691!

(42-44)

1. **Gina Capkas**
Lengvos ir lyrinės dainos
Gerai žinomos solistės naujai išleista plokštelė buvo įrašyta vienoje geriausių Kanados studijų. Solistei akompanuoja Montrealio simfoninio orkestro muzikantai. Ši plokštelė rodo solistės balso apogėjų.
Kaina — \$14
(juostelė — \$10)

2. **Montrealio vyrų oktetas**
Lauksiu tavęs ateinant
Šioje plokštelėje įdainuota 14 tradicinių ir liaudies dainų, palydimų pianinu. Montrealio vyrų oktetas yra dažnai kviečiamas koncertuoti visoje Šiaurės Amerikoje.
Kaina — \$10

3. **Montrealio lietuvių choras**
Kalėdos
Viena populiariausių lietuviškų plokštelių dabartinėje rinkoje. Joje yra įrašytos tradicinės ir modernios kalėdinės giesmės. Net popiežius Jonas-Paulius II pasveikino plokštelės leidėjus laišku.
Kaina — \$10

29 Easton avenue, Montreal, Que. H4X 1K9.

Vardas _____

Antrašas _____

Plokštelės numeris	Skaičius
1. plokštelė ☐	_____
2. ☐	_____
3. ☐	_____

(Prašome pridėti 2,\$ persiuntimui)

Suma: _____\$

A.A. DIPL. INŽ. ALFONSAS RIMAS

1908. X. 24 — 1983. X. 19

1983 m. spalio 19 d. paslido liūdna žinia apie Korp! Neo-Lithuania filisterio, diplomuoto inžinieriaus Alfonso Rimo iškeliamą amžinybėn. A. a. Alfonsas Rimas gimė 1908 m. spalio 24 d., Čepeliškių km., Prienų valš., Marijampolės apskr. Vaikystę praleido tėviškėje ir 1928 m. baigė Prienų žiburio gimnaziją. Apsisprendęs siekti karinės karjeros, įstojo į Pirmojo Lietuvos Prezidento karo mokyklą ir 1931 m. baigė XIII laidą pirmuoju. Pakeltas į jaun. leitenanto laipsnį ir paskirtas šarvučių rinktinėn.

Tuo laiku Lietuvos kariuomenėje, ypač jaunųjų karininkų tarpe, reikėsi nepasitenkinimas esamais valstybės vadais ir 1934 m. bandė pakeisti ministerį pirmininką. Šiame judėjime aktyviai dalyvavo ir Alfonsas Rimas. Perversmui nepavykus, buvo pažemintas ir paleistas atsargon. Sutvarkius apsigyvenimo vietą, įstojo į V. D. universiteto technikos fakultetą, kurį 1942 m. baigė ir paliko dirbti asistentu.

Komunistinės rusų okupacijos metu buvo suimtas ir kalintas, o karui kilus išsilaisvino ir įsijungė į sukilėlių eiles. Artėjant frontui, 1944 m. pasitraukė į Vokietiją ir įsijungė į lietuvių švietimo darbą ir siėdė daktaro laipsnį. 1949 m. pasiekė Amerikos krantus ir apsistojo Bostone, o netrukus persikėlė į Chicago ir dirbo inžinieriaus darbą lietuvių bendrovėje Bartkus and Assn., kaip dalininkas ir skyriaus vedėjas. Studijuodamas įstojo į Korp! Neo-Lithuania ir buvo aktyvus narys. Tremty-

je daugiausiai laiko skyrė Lietuvos atgimimo sąjūdžiui ir bendradarbiavo Laisvosios Lietuvos laikraštyje. Velionis Alfonsas buvo kuklus, mandagus, bet reiklus lietuviybės išlaikyme ir Lietuvos valstybinės nepriklausomybės atgavimo darbe.

A. a. Alfonso Rimo kūnas buvo pašarvotas Petkaus Marquette koplyčioje. Atsisveikinimą X. 21 d. pravedė inž. Kazys Oželis. Neolitanams stovint garbės sargyboje, su velioniu Alfonso atsisveikino Korp! Neo-Lithuania Chicagos skyriaus pirm. adv. Audronė Karalienė, Lietuvos atgimimo sąjūdžio vardu Vytautas Jokūbaitis, VLIKo tarybos — dipl. inž. Jonas Jurkūnas, bendradarbių inžinierių — dipl. inž. Eugenijus Bartkus, kadro karininkų — pulk. Karolis Dabulevičius, artimųjų, draugų būrelio — Jurgis Pažėrūnas, giminių ir artimųjų — Gražina Gudaitytė ir šeimos — sūnus Algimantas Rimas. (Kalbėjo angliškai, žodį skirdamas tėvo bendradarbiams inžinieriams amerikiečiams). Atsisveikinimas užsklėstas Lietuvos himnu.

A. a. Alfonsas Rimas, po gedulingų mišių švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje, buvo palydėtas į šv. Kazimiero lietuvių kapines amžinam poilsiui. Pamaldų metu giedojo solistas Jonas Vaznelis, o rageliu lietuviškas melodijas atliko Balys Pakštas.

Gedulingų pietų metu, velionio svainis Jonutis angliškai perdavė a. a. Alfonso Rimo politinį testamentą, o padėkos žodį šeimos

A. A. Alfonsas Rimas

vardu abiem kalbom tarė sūnus Algimantas.

Atsisveikinime ir laido-vėse dalyvavo daug bendraminčių, draugų ir giminių. Ilsekis ramybės, nors svetimoje, bet laisvoje ir draugiškoje žemėje. (aj)

INŽ. JONO JURKŪNO ATSIŠVEIKINIMO ŽODIS

Per keturiasdešimt septinerius metus turėjau didelę privilegiją keliauti kartu su šviesios atminties Alfonso Rimu. Kartais keliavome kartu, kartais atitolę, bet per paskutinius devyniolika metų kartu dirbdami matėmes beveik kasdieną.

Kaip lietuvis jis buvo tvirtų principų ir pirmosios okupacijos metu ir sukilimo metu ir vokiečių okupacijos metu. Jis buvo nenu-gasdinamas, nepalaužiamas kovotojas — jis buvo ir karėvis ir karininkas ir vadas. Nevengė nei pareigos nei kovos, kuri Jame, kaip lietuviui teko.

Kaip žmogus jis buvo gal kiek uždaro būdo, bet buvo nepaprastai mandagus ir paslaugus visiems sutiktiesiems.

Kaip visuomenininkas jis buvo giliai išsilavinęs, giliai pažinęs Lietuvos istoriją ir mūsų nepriklausomo gyvenimo įvairius politiniusėjimus bei to politinio gyvenimo įvairiausius vingius. Čia Chicagoje paskutiniaisiais metais jis buvo Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Tarybos narys — antrininkas, atstovaudamas Lietuvos Atgimimo Sąjūdį.

Visada asmeniškai stebėjau a. a. šviesios atminties Alfonso darbštumą, jo išradingumą, bet taip pat ir jo dideliu kuklumu.

Jis nesiveržė būti išaukštinamas, nors ne vienu atveju to buvo vertas.

Atsisveikindamas su mielu bendradarbiu tiek profe-

siniam, tiek visuomeniniam gyvenime tikiu, kad šio krašto žemė bus jam lengva, nes laisvę jis asmeniškai brangino, mylėjo ir ne vieną kartą aukojosi.

Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto Tarybos vardu, reiškiu nuoširdžią užuojautą žmonai Aldonai, sūnui Algiui su šeima, dukrai Rasai su šeima, seserims ir broliams bei visiems giminėms, o taip pat ir Atgimimo Sąjūdžiui, kuriame jis nuoširdžiai dirbo ir Korp! Neo-Lithuania, kurios buvo filisteriu.

Žodis tartas Korp! Neo-Lithuania Chicagos skyriaus pirm. Audronės Karalienės, atsisveikinant filisterį dipl. inž. a. a. Alfonsą Rimą.

Korporacijos Neo-Lithuania filisteris, diplomuotas inžinierius Alfonsas Rimas buvo valinga, kilni bei tauri asmenybė. Visą gyvenimą siekė lietuvių tautos laisvės, didybės bei gerovės, kaip Korporacijos įstatai iš savo narių reikalauja.

Sunkiomis sąlygomis įgijo inžinieriaus diplomą, pergyveno persekiojimus, kalinimus ir tremtinio dalia, bet nuo užsibrėžtų tikslų nenutolo. Korporacijos Neo-Lithuania idealus ir tikslus skleidė lietuvių tarpe ir bendradarbiavo spaudoje.

Korporacija Neo-Lithuania liūdi netekusi savo filisterio ir kartu reiškia užuojautą skausme likusiai žmonai Aldonai, dukrai Rasai, sūnui Algimantui ir jų šeimoms bei visiems giminėms, o Tau, mielas kolega Alfonsai, tegu bus lengva laisvos šalies žemelė.

Ilsekis ramybėje.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

DARIAUS IR GIRĖNO ALBUMAS

Dariaus ir Girėno albumas, jų istorinio žygio 50 metų sukakties proga, jau spausdinamas M. Morkūno spaustuvėje, Chicagoje. Albumas bus 8½x11 colių (22 cmx28 cm) formato, spausdintas ant geresnės rūšies popieriaus, įrištas į kietus meniškų viršelius, ir turės apie 270 psl. Jį suregždavo ir paruošė inž. ir civ. lakūnas E. Jasiūnas.

Tekstai ir nuotraukų paaiškinimai bus anglų ir lietuvių kalbomis. Albumą leidžia komitetas, susidedas iš: pirm. E. Jasiūno, išd. J. Kavaliausko, P. Aleksos ir A. Beleškos. Į garbės komitetą įeina: kons. Antanas Kalvaitis, Petras Jurgėla ir Antanas Vaivada.

Visuomenė kviečiama albumą nedelsiant užsisakyti, komitetui prisiunčiant 20 dol. (US) adresu: Dariaus-Girėno Albumo Komitetas, c/o J. Kavaliauskas, 6437 So. Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60629.

Albumą atspausdinus, jis bus platinamas aukštesne kaina. Atsiuntusieji 25 dol. ar daugiau, bus laikomi garbės prenumeratorių. Paskyrusieji 100 dol. ar daugiau, bus laikomi albumo rėmėjais. Visų prenumeratorių ir rėmėjų sąrašas bus paskebtas albumo pabaigoje.

Dariaus-Girėno
Albumo Komitetas

WANTED PRESSMEN

Top quality printing firm with multi color presses looking for the best pressman in the Midwest. Demanding pressure position. Top wages and benefits.

4 C-STRIPPERS

Camera experienced preferred. Capable of handling wide range of multi color work including critical 4 C. Challenging demanding position. Top salary and benefits.

ANDROMEDA PRINTING

120 W. WHITE ST.
CHAMPAIGN, ILL. 61820
217-359-0308

(42-48)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES NEEDED The Clarinda Treatment Complex needs registered nurses. Salary begins at \$15,995 up to \$20,904, plus shift differential. Excellent state benefits, psychiatric experience helpful, but not necessary. Contact, Jeanne Russell, R. N., Director of Nurses, Box 338, Clarinda, IA. 51632 or call 712-542-2161. Equal Opportunity Employer. (39-43)

COLD HEADING

Experienced operator on progressive and two die 3 blow cold headers. Socket screw experience preferred. Relocate to Orange County, California. Top pay and benefits for the right person. Call Earl at (312) 364-4880. (41-47)

OPPORTUNITY FOR REGISTERED NURSES

To work and live in a small congenial community and in a 185 bed facility. Medium sized rural hospital is seeking R. N.'s interested in opportunities for professional growth and recognition in medical surgical care, intensive critical care, obstetrical care. Excellent salary and benefit package including hospitalization, dental plan, weekend and shift differential, and other programs. Interested persons should contact The Personnel Office of Pemiscot County Memorial Hospital where we are "People Caring for People".

PEMISCOT COUNTY
MEMORIAL HOSPITAL
Hwy 61 South & Lee St.
P. O. Box 489 Hayti, Mo. 63851
or Call collect 314-359-1372
An Equal Opportunity Employer (38-1)

Korp! Neo-Lithuania, Chicagos skyriaus pirm. Audronė Karalienė atsisveikina korporacijos vardu su a. a. inž. korporantu Alfonso Rimu, spalio 21 d. Petkaus šermeninėje, Chicagoje.

V. A. Račkausko nuotr.

Nemuno sala ties Kulautuva, vadinama Salynu, kurioje Vytautas 1398 padarė sutartį su kryžiuočių magistru ir pagal tą sutartį buvo atidavęs žemaičius kryžiuočiams iki Nevėžio. Be to, kryžiuočiams buvo palikta šiaurinė Suvalkų krašto dalis, anapus linijos, einančios nuo Salyno tiesiog į Šešupę, ir kairysis Šešupės krantas. Už tai ordinas sutiko ne tik nepulti Lietuvos, bet net padėti Vytautui rytuose. Pagal salos vardą ši sutartis ir vadinama Salyno sutartimi. Šią nuotrauką mums atsiuntė Dirvos skaitytojas Petras Povilaitis, iš Great Neck, N. Y., kurio tėviškė yra netoli tos salos.

MIRĖ KOMP. A. ALEKSIS

Š. m. spalio 31 d. pasimirė ilgametis Waterbury gyventojas kompozitorius prof. Aleksandras Aleksis, sulaukęs gražaus 97 metų amželio. Velionis jau ilgą laiką negalavo ir gyveno poilsio namuose.

A. a. Aleksandras Aleksis (Aleksandravičius) gimė 1886 m. Pėdiškių kaime, Krosnos valsč. Anksti vaikystėje likęs našlaičiu, jis persikėlė gyventi pas savo brolių Lenkijon. Nuo 1907 m. iki 1913 m. studijavo Varšuvos konservatorijoje vargonų ir karo kapelmeisterio klasėse. Kartu vadovavo lietuvių chorui. Nors jam buvo pasiūlyta Lomžoje karo kapelmeisterio vieta, jis jos ne-

priėmė ir išemigravo į Ameriką. Čia jis po kelis metus gyveno ir dirbo Chicagoje, Springfielde, Detroite, Brooklyne, N. Y., kol galų gale 1924 m. persikėlė į Waterbury, kur ir pasiliko visą savo amželį.

A. a. Aleksis buvo nepaprastai veikli asmenybė. Priklausė visoms kultūrinėms ir visuomenės organizacijoms. Vargonavo šv. Juozapo parapijos bažnyčioje, vadovavo jos chorui. Su parapijos choru 1939 ir 1964 m. dalyvavo pasaulinėse parodose New Yorke ir Šiluvos koplyčios atidaryme Washingtono katedroje. Buvo aktyvus Lietuvos Vyčių veikėjas, vadovavo jų centrui, sukūrė Vyčių

himną. Parašė apie 80 kompozicijų chorui, piano ir solistams ir operetę "Į tėvynę". Su savo choru dalyvavo daugelyje pasirodymų ir švenčių ne tik Waterburyje, bet ir kitur. Buvo lietuvių vargonininkų draugijos pirmininku. Veikė kitose patriotinėse organizacijose. Taip pat dalyvavo Waterburio miesto muzikų ir kultūrinėse draugijose. Už savo veiklą lietuviybės naudai, prof. Aleksis 1938 m. Lietuvos vyriausybės buvo apdovanotas Gedimino ordinu. Yra įtrauktas į "Lietuvių Enciklopediją".

Palaidotas iš šv. Juozapo parapijos bažnyčios, tos pačios, kur beveik visą savo ilgą amželį vargonavo ir chorui dirigavo, lapkričio 3 d. Kalvarijos kapinėse. Pamaldas atnašavo, padedamas kelių kunigų, kleb. Vilčiauskas, kuris pasakė labai gražų pamokslą, išskeldamas velionies nepaprastai kilnią ir pasiaukojančią veiklą sa-

vo tėvynės (ir Amerikos) naudai. Karstas buvo padengtas Lietuvos trispalve. Bažnyčioje sugiedoti Lietuvos ir Amerikos himnai. Bažnyčioje dalyvavo ir į kapines palydėjo milžiniškojo tėvynainių ir parapijiečių minia. Velionis paliko liūdinčią žmoną Marcelę (gim. Andrikytę) ir kitus giminaičius. Velionies veiklą ir gyvenimą plačiai aprašė vietos laikraščiai. (ab)

MIAMI

LIETUVOS KARIUOMENĖS IR ŠAULIŲ KUOPOS PENKMEČIO MINĖJIMAS

Pietrytinio Atlanto pakrašty, Miami apylinkėje prieš penkerius metus įsikūrusi "Aušros" šaulių kuopa yra šiuo metu veikliausia organizacija šioj apylinkėj. Rytiniame Atlanto pakrašty, siekianti iki Juno Beach, turi virš penkiasdešimt narių ir veiklią valdybą su niekad nepailstančiu pirmininku Mykolu Vitkum ir su sumania renginių vadove, garbės šaule Kungunda Kodatiene. Taip pat valdybai padeda vicepirmininkas, savanoris - kūrėjas, garbės šaulys dr. Kazimieras Pautienis, Ona ir Petras Šilai, Valerija ir Ipolitas Jakšai ir kiti rėmėjai ir prijaučiantieji.

Š. m. lapkričio 23 d. 1 val. p. p. Miami Lietuvių Amerikos Piliečių klubo patalpose šauliai ruošia kariuomenės šventės ir savo kuopos penkmečio minėjimą. Akademinei daly bus žinomo visuomenės veikėjo, VLIKo valdybos nario Jono Daugėlos paskaita, o meninė daly solistės Juzės Krištolaitytės-Daugėlienės dainų rečitalis. Jai akompanuos muzikė Danutė Liauginienė.

Tuoju po programos bus duodami vietinių šaulių pagaminti pietūs, kurių paruošimui vadovauja prityrusi valgių gamintoja dr. Valerija Norvaišienė. Nie-

kas niekada nesigaili atsilankę į šaulių kultūrinius parengimus ir pavalgę skanius pietus.

(213) 829-4757

(213) 893-7584

VINCENT JUODVALKIS

Certified Public Accountant

2802 Santa Monica Boulevard
Santa Monica, CA 90404

14659 Linedale Street

Panorama City, CA 91402

• Korp! Neo-Lithuania Los Angeles padalinys, per arbiter elegatiarum Ed. Balcerį, Dirvai paremti atsiuntė 100 dol. su linkėjimais, kad Dirvos lapai nepagelstų, o vis nauji juos lankyti. Ačiū už paramą.

BALTIMORE

RADIJO PROGRAMA

Radijo valanda lietuviams Baltimorėje iki šiol buvo perduodama per radijo stotį WBMD 750 A. M. šeštadienio popietėmis nuo 4:30 iki 5:30. WBMD radijo stotis yra viena iš tų, kurios veikia tik dienos metu. Saulei nusileidus stotis išjungama iki saulės tekėjimo. Dėl tos priežasties, žiemos mėnesiais, stoties veikimo laikas labai sutrumpėja ir kai kurios programos visai nutrūksta, kitoms tenka susispausti. Todėl, nuo lapkričio 5 d. iki vasario 4 d. bus perduodamas tik pusvalandis per tą pačią WBMD stotį šeštadienio popietėmis nuo 3:15 iki 3:45.

Ši radijo programa Baltimorėje, veikianti nuo 1948 metų be pertraukos, yra vedama Alberto J. Juškaus ir J. Kęstučio Laskausko. Ji yra girdima Marylande, Washington, D. C. ir kai kuriose Pensilvanijos ir Virginijos vietovėse.

Dėl programos perdavimo laiko visuomet, diena ar nakti, galima pasitikrinti paskambinus ištiesai veikiančiu telefonu (301) 247-3509.

Loškit \$50,000 MATCH 3

Ohio's Richest
Instant Lottery Ever!

\$50,000 Match 3 yra naujausias Ohio Instant Lottery lošimas duoda jums galimybę laimėti net \$50,000 vien tik turint laimingą bilieta. Tai yra Ohio didžiausias "instant" lošimo prizas iki šiol!

Ir dar yra net \$1 milijono didysis prizas!

Vienas iš septynių biletų laimi grynais tuoj pat!

Laimėję bilietai turi būti patvirtinti.

AMBER STUDIOS, Inc.

505 East 185 Street,

CLEVELAND, Ohio 44119

Tel. (216) 531-3500

Galerija atidaryta kiekvieną dieną, išskyrus trečiadienius

Korp! Fraternitas Lithuanica 75 metai...

(Atkelta iš 1 psl.)

racija. 1933 m. buvo iškilmingai paminėta korporacijos 25-rių metų sukaktis, dalyvaujant Respublikos Prezidentui, vyriausybės ir universiteto vadovybės nariams.

Fraternitiečiai įsijungė ir į visuomeninę bei kultūrinę veiklą. Aktyviausias buvo pats korporacijos įkūrėjas, gen. Vladas Nagevičius. Jis įkūrė Karo Muziejų, Karininkų Ramovę, buvo karo invalidų globėju ir net atliko archeologinius tyrimus, nes tai buvo kaip ir antroji jo profesija. Jo politinė samprata buvo dažnai vertinama, ir jis buvo konsultuojamas vyriausybių. Negaliu pamiršti, kada Suomų-rusų karui vykstant, o jam su sulaužyta koja gulint Karo ligoninėje, sukviestieji fraternitiečiai į savo kambarį ir pesimistiškai pareiškė, kad po suomių eis pabaltijos valstybių eilė. Ir nuogąstavo, kad mūsų žemės terenas nėra palankus gynybai. Jo aiškia-regystė išsipildė. Sekė okupacija, ir paskutinis fraternitiečių žodis buvo tartas pirmame medicinos darbuotojų mitinge Valstybės Teatre, kur prof. Vincas Vaičiūnas pareiškė, kad fraternitiečiai sveikina naują socialistinę vyriausybę, bet yra už Nepriklausomą Lietuvą.

Pirmos rusų okupacijos metu daugelis fraternitie-

čių dalyvavo pogrindy. Tragiškiausias fraternitiečių likimas buvo Panevėžio gydytojų žudynės, kur du fraternitiečiai, dr. Žemgulys ir dr. Mačiulis ir nefraternitietis dr. Gudonis, buvo žiauriai nužudyti atlikdami savo pareigas gydant sužeistuosius. Daugiausia į pogrindį buvo įsijungęs brolis Vencius, kuris tragiškai žuvo Vokietijoje. Vokiečių okupacijos metu fraternitiečiai pavieniai dalyvavo pogrindžio veikloje. Artėjant rusų frontui iš rytų, daug fraternitiečių pasitraukė į vakarus. Pradžioje dirbo vokiečių ligoninėse, karui pasibaigus įsijungė į pabėgėlių stovyklų ar ligoninių gydytojų darbus. Vokietijoje buvo du korporacijos suvažiavimai: vienas anglų zonoje Bad Rehburge, antras JAV zonoje, Augsburg.

Sekusi emigracija korporantus išblaškė po platųjį pasaulį: į JAV, Kanadą, Pietų Ameriką ir Australiją. Teko rūpintis pragyvenimu. Sunkiose sąlygose reikėjo atidirbti reikalaujamas internų ir rezidentų praktikas ir išlaikyti egzaminus praktikos teisėms gauti. Įsikūrę savo profesijoje fraternitiečiai jungėsi į profesinę, visuomeninę, kultūrinę bei pašalpinę veiklą. Chicagoje, New Yorke, Clevelande įsikūrė škyriai. Kasmet buvo susirinkimai ir renkamos valdybos, bet

Korp! Fraternitas Lithuanica nariai Kaune karo muziejuje minint korporacijos 25 metų sukaktį.

veikla pasireiškė vien tik socialiniais bendravimais. Dažniausiai bendri susirinkimai buvo PLGS suvažiavimo metu. Penkiasdešimties metų sukakties proga buvo išleista korporacijos istorija, redaguota a. a. dr. Balio Matulionio. Šiais metais sueina 75 metai nuo korporacijos įkūrimo. Chicagoje į PLGS programą buvo įjungtas kuklus korporacijos sukakties paminėjimas, kur dr. Stasys Budrys baltaus metu pasakė pagrindinę kalbą ir supažindino dalyvius su korporacijos istorija. Buvo bendros su PLGS pamaldos ir uždėtas vainikas ant žuvusiųjų paminklo. Po to sekė bendri priešpiečiai ir tuo metu

vyko korporacijos susirinkimas.

— Kokią numatote korporacijos ateities veiklą?

— Tokią pat kaip ir kitų tokio pat žanro organizacijų išeivijoje — nostalgija, apatija, nuosmukis, pamažu žengiantis išnykimas. Tikslai, kurie buvo nustatyti 1908 metais, negali būti vykdomi 1983 ir po jų. Emigracijoje tautos asimiliuojasi, asimiliuojamės ir mes. 1908 metais didžiausias tikslas buvo lietuvių tautos išsilaikymas ir Nepriklausomos valstybės atstatymas. Buvo nustatyta, kad pagrindinis veikimo šaltinis yra Lietuvos kaimas. Dabar savo noru palikom tėvynę ir grįžti bent šiuo metu negalime. Taigi, teks svetur savo žemiškąją kelionę užbaigti. Jei nors vienas fraternitietis išliks šioje žemėje iki Lietuvos Nepriklausomybės atgavimo, Fraternitas atgims ir eis savo kūrėjų nustatytu keliu.

— Kiek dar metų korporacija gali egzistuoti?

— Į tai labai sunku atsakyti. Viena aišku, kad 100 metų sukakties nebus kam minėti, nebent kas iš istorikų koku straipsneliu paminės, kad 1908 buvo įkurta medicinos korporacija Fraternitas Lithuanica ir kurios nariai prisidėjo prie Lietuvos atkūrimo ir dirbo atsistačiusios Lietuvos medicinos mokslo, vi-

suomeninėje veikloje ir lietuvių kultūros puoselėjimo baruose.

— Kas Jus paskatino rengti minėjimą Clevelande?

— Mūsų Ohio fraternitiečių nuomonė buvo, kad reikia nors viziją prisiminti korporacijos praeitį nuo įsteigimo iki nepriklausomybės netekimo ir pagerbti korporacijos steigėjus, kurie tiek prisidėjo prie Lietuvos valstybės atstatymo ir jos pažangos. Bet to, pagerbti Clevelande palaidotą korporacijos įkūrėją dr. Vladą Nagevičių. Stengsimės minėjimą įvykdyti kiek įgalėdami, bet pasisekimas pareis nuo iš toliau atvykstančių brolių ir nuo Clevelando visuomenės.

— Kokią numatote minėjimo programą?

— Pirmiausia, kaip Lietuvoj, bus pamaldos už mirusius brolius. Po jų padėsime vainiką prie žuvusiųjų dėl Lietuvos laisvės paminklo ir aplankysim mirusių brolių kapus. 4 val. p. p. Lietuvių Namų salėje pradedsim oficialią programą, kurios metu tikimės gauti Bronio Railos įkalbėtą juostelę pasakytos kalbos per "Free Europe" radiją į okupuotą Lietuvą apie Fraternitas Lithuanica. Meninę programą atliks Ryto Babicko oktetas.

Skaitykit ir platinkit
D I R V A

Leiskit Ohio tvirčiausiam bankui dirbti Jūsų ateičiai.

Dabar yra laikas pradėti planuoti jūsų pensijos metams nukeliamų taksų taupymo planu AmeriTrust.

Ohio tvirčiausias bankas siūlo pasirinkimą aukštų palūkanų investavimo pasirinkimui Individual Retirement Accounts. Taigi teiraukitės mūsų galimybių jūsų naudai dabar ir ateičiai bet kuriame AmeriTrust banke.

Kad sužinoti kiekvienos dienos procentų dydį, nemokamai skambinkite 24 valandų linija.

In Cuyahoga County 781-RATE
In Ohio (outside Cuyahoga County) (800) 362-1383
Out of state (800) 321-2214

AmeriTrust

Member FDIC

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINES IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskite savo gimines jus aplankyti! Greičiau mūsų teletype susisiekimas su Maskva suteiks jums žinią apie kelionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenių!

GROGER TRAVEL BUREAU

251 THE OLD ARCADE

TELEF. 621-6036

CLEVELAND, OHIO 44114

CLEVELANDO LIETUVIŲ DIENOS

Sol. Marytė Bizinkauskaitė

Tradicines Lietuvių Dienas LB Clevelando apylinkės valdyba šiais metais rengia lapkričio 26 ir 27.

Lapkričio 26 d., šeštadienį, 7 val. vak. rengiamas koncertas Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Programą atliks solistė Marytė Bizinkauskaitė ir Rochesterio tautinių šokių grupė "Lazdynas". Šokių grupės vadovė Jadvyga Reginienė, kuri bus meno vadovė 1984 m. įvykstančių tautinių šokių šventėje.

Solistė Marytė Bizinkauskaitė: jos seneliai atvyko į Ameriką norėdami išvengti caro armijos, dar prieš I Didįjį karą. Tėvai gimė Amerikoje. Tėvas yra profesorius Ridgewater State College Bostone.

Turbūt nedaugelis mūsų kolonijos gyventojų žino, kad Philadelphijoje, garsiajame Curtis Institute of Music, Bostono konservatorijoje baigusi dainavimo klasę, operinio meno studijas, gilina Marytė Bizinkauskaitė. Ji siekia magistro laipsnio. Marytė, dar būdama studentė, gražiomis arijomis žavėjo mūsų didžiųjų kolonijų gyventojus, o vasaros metu įvairiose vietovėse susitelkusius vasarotojus. Klausytojai rašo: "prieš porą metų teko klausytis sol. Bizinkauskaitės tarptautinių ir mūsų kompozitorių kūrinių atlikimo. Gerai kvalifikuotu balsu ji palietė klausytojų sielos gelmes. Salę užliejo didžiulis entuziazmas. Programai išsiskyrė, ilgais, audringais plojimais ji vis buvo kviečiama scenon. Atrodo, kad nebus galo. Muzikos kritikai Marytę jau senokai stebi. Jie pripažįsta, kad jauna, veržli, talentinga solistė laiko tekmėje daro gražią pažangą. Jos didelė balsinė medžiaga sušvelnėjo, įgavo lankstumo, balso pakilimai ir nuleidimai eina gražia linija", sako muzikos kritikė.

Šiais metais šiaurės rytų rajone Metropolitan operos varžybos Marytė laimėjo antrą vietą. Ji pamažu kopina į operinį parnasą. Yra galimybė, kad ateityje ji rikiuos su didžiosiomis Amerikos solistėmis. Marytė girdėsime Clevelande pirmą kartą.

"Lazdynas" — Rochesterio tautinių šokių grupė, koncertavo su Čiurlionio ansambliu Detroite ir Cincinnati. Dalyvavo televizijoje, įvairiuose tarptautiniuose festivaliuose ne tik Rochesterio, bet ir visoje New Yorko valstijoje, dešimtimis kartų. Šoko geros scenose vieni, su profesionalais ir mėgėjais, modeliuo daug kartų turtuolių klubuose ir jų pageidavimu ir krautuose, statydami dail. A. Tamošaitienės austus drabužius. Šoko tarptautiniuose baluose — Statler Hilton Buffalo, Eastman Kodak kompanijos ir t.t. Recreation Dep. albume yra įamžinta "Lazdyno" su jų parašais, tarp kinų, operų ir kitų sceninio meno žvaigždžių. Kas yra pajėgus pakliuti į jų liuksusinę auditoriją, automatiškai užfiksuojamas jų albume. "Lazdyną" matysime pirmą kartą Clevelande.

Bilietus į koncertą užsakyti pas V. Čečį telef. — 391-6819 ar VI. Bacevičių tel. 481-1016 ir abiejose parapijos svetainėse po lietuviškų pamaldų. Kainos: 8, 6 ir 4 dol. Lituanistinės mokyklos mokiniams — pusė kainos. Visos vietos numeruotos.

Po koncerto parapijos svetainėje vakarienė su vynu. Kaina 7 dol. asm. Užsirašyti užsisakant bilietus.

Koncerto lankytojai prašomi Lietuvių Dienas paremti, tampa mecenatais, garbės rėmėjais arba rėmėjais. Visi mecenatai, paaukoję 100 dol. arba daugiau, gaus du pirmųjų vietų bi-

lietus ir dvi vakarienes. Garbės rėmėjai, paaukoję 50 dol. gaus du koncerto bilietus pirmose vietose. Rėmėjais bus laikomi asmenys, paaukoję sumą didesnę už bilieto kainą. Visų aukotojų pavardės bus paskelbtos programoje.

Antrąją dieną, sekmadienį, po 10 val. pamaldų — jaunųjų dailininkų paroda Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Joje su savo kūrinių dalyvaus: D. Blynaitė, J. Čiurlionis, S. Gruzdytė (Kultūros Tarybos 1982 metų laureatė), K. Kijauskas, D. Miškinytė, L. Palubinskaitė. Parodos koordinatorė — dail. Nijolė Palubinskienė. Įėjimas į parodą — auka.

Lietuvių Dienų rengėja, LB Clevelando apylinkės valdyba, mielai laukia visų tautiečių koncerte ir parodoje dalyvauti.

• **PATRIA prekybos namuose, 794 E. 185 Street, Clevelande, yra didelis pasirinkimas vietinių ir importuotų maisto produktų, įvairių skanumynų, lietuviškos juodos duonos, o dovanų skyriuje yra gintaro, plokštelių, audinių, knygų ir lietuviškų sveikinimo kortelių. Prašome atsilankyti. Telefonas 531-6720.**

• **OHIO AUTO BODY, savininkas Jonas Švarcas, 35571 Vine St., Eastlake, Ohio 44094, sąžiningai ir gražiai atlieka visus automobilių taisymo darbus. Iš nelaimės vietos pašaukius, automobilį atitepmia į savo dirbtuves ir greitai pataiso. Skambinkite tel: (216) 942-8038 ir viskas bus sutvarkyta.**

HELP WANTED

5 rooms unfurnished newly decorated, carpeted in exchange for part time help.

3 room efficiency furnished for part time services. Call: 641-3900.

FOR RENT

4 room apartment, 1 bedroom up. Newly decorated, St. Jerome parish of Lake Shore Blvd. No pets. Couple only Call: 1-286-3513. Collect.

• **PERKANT IR PARUODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.**

• **Anne Elizabeth Kazak, dukterė dr. Juozo ir Dorathy Kazakevičių, gyv. Utica, N. Y., baigė klinikinės psichologijos kursą Virginijos Universitete filosofijos daktaro laipsniu (Ph. D.) praėjusį pavasarį. Ji yra paskirta dėstyti psichologiją Temple universitete Philadelphijoje Assistant Professor titulu.**

• **LB Palm Beach apylinkės valdyba, per išd. Joną Štarą, atsiuntė Dirvai paremti 25 dol. Ačiū.**

FOR RENT

5 rooms up, Neff Road area, beautiful condition, large kitchen, fully carpeted, all appliances, garage. Middle age female or couple preferred. No children, or pets. Call: 248-3747.

HOME FOR RENT

Euclid area, taking application. Beautiful double home, two bedrooms down, dining room, large kitchen, family room, basement, garage, appliances, central air, park like setting. No pets. Shown by appointment. Call: 531-4993 or 382-1773.

Superior Savings
ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

**NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS**

ČEKIŲ SĄSKAITA

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5 1/4% palūkanų

PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI

ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,

šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

CLEVELANDE IR APYLINKĖJE

• Lietuvos kariuomenės minėjimas-balius įvyks lapkričio 19 d., šeštadienį, 7 val. vak. Lietuvių Namų salėje. Kalbės J. Malskis. Meninę programą atliks skautų vienetas Budėk, vadovaujamas A. Bielskaus. Gros A. Mačio orkestras. Kaina asmeniui 15 dol. Rengia LKVS Ramovė Clevelando skyrius.

• "Posėdis pragare", Algio Rukšėno parašyta 3 veiksmų politinė satyra, suvaidinta Vaidilos teatro š. m. lapkričio 12 d., kurią režisavo P. Maželis, praėjo dideliu pasisekimu. Dievo Motinos parapijos salė buvo pilna žiūrovais, kaip retai būna. Plačiau apie spektaklį bus kitame numery. Vaidilos teatras, po pasisekusios premjeros dabar ruošiasi kelionei į Chicago, kur dalyvaus teatro festivalyje lapkričio 24-27 dienomis.

• Čiurlionio Ansamblio visuotiniame narių susirinkime, kuris įvyko š. m. lapkričio 6 d. į meno vadovo pareigas yra pakviestas ilgametis Čiurlionio ansamblio chormeisteris Rytas Babickas. Pirmininku perrinktas Vladas Plečkaitis. Susirinkime dalyvavo ir malonų žodį pasakė kanklių orkestro vadovė Ona Mikulskienė. Praėjus 30 dienų gedulo laikotarpiui nuo a.

CLEVELANDO VISUOMENĖ MALONIAI KVIEČIAMA Į KORP! FRATERNITAS LITHUANICA 75-IŲ METŲ ĮKŪRIMO SUKAKTIES MINĖJIMĄ,

sekmadienį, lapkričio mėn. 20 d.
LIETUVIŲ NAMŲ SALĖJE.

10:00 val. Pamaldos už mirusius brolius Dievo Motinos parapijos bažnyčioje.

Po pamaldų vainiko padėjimas prie paminklo žuvusių kovoje dėl Lietuvos laisvės.

4:00 val. Akademija.

5:30 val. Bendra vakarienė. Meninę programą atliks Ryto BABICKO vadovaujamas vyrų oktetas.

Bilietai asmeniui 15 dol.

Rezervacijos iš anksto pas dr. Juozą Skrinską tel. 951-7937.

Korp! Fraternitas Lithuanica
Valdyba

a. Alfonso Mikulskio — ansamblio įkūrėjo ir vadovo mirties, ansamblis pradeda darbą su pirmąja repeticija, kuri įvyks š. m. lapkričio 20 d., sekmadienį, 12 val. Norintieji dalyvauti Čiurlionio ansamblyje ypač jaunimas maloniai laukiami minimoje repeticijoje.

• Danguolė Vodopalienė, Clevelando Neringos skautų tunto tuntininkė, dėkodama Dirvai už nuolatinę paramą Neringos tuntui, atsiuntė 40 dol. iš Vasarą palydint balius pelno, tuo norint prisidėti prie tolimosio Dirvos gyvavimo.

• Kristaus Karaliaus šventės procesijai, lapkr. 20 d. visų organizacijų vėliavų nešėjai renkasi 9:40 val. ryto Dievo Motinos parapijos salės prieangyje.

Visi rikiuotai žygiuosime į bažnyčią 10 val. Mišioms, vėliavas statysime dešinėje pusėje prie altoriaus. Kun. Leonas Zaremba, S. J. praves iškilmingas šv. Mišias. Ateities klubo valdyba kviečia visus dalyvauti.

ŠALFAS SUVAŽIAVIMAS

Metinis visuotinis š. Amerikos Lietuvių Fizinio Auklėjimo ir Sporto Sąjungos suvažiavimas įvyks 1983 m. gruodžio 10 d., Clevelando Lietuvių Namuose, 877 E. 185th St., Cleveland, Ohio 44119. Tel. (216) 531-2131.

Suvažiavimo pradžia 11 val. ryto. Sekmadienį, gruodžio 11 d. suvažiavimas būtų tęsiamas tik tuo atveju, jei darbotvarkė liktų neišbaigta šeštadienį.

Pagal ŠALFAS S-gos statutą suvažiavime sprendžiamu balsu dalyvauja sporto klubų rinktieji atstovai ir rinktieji bei skirtieji ŠALFAS S-gos pareigūnai. Patariamuoju balsu kviečiami dalyvauti sporto darbuotojai, fizinio auklėjimo mokytojai, sporto veteranai, lietuviškų organizacijų bei spaudos atstovai ir visi lietuvių sportiniu gyvenimu besidomį asmenys.

Smulkios informacijos ir suvažiavimo darbotvarkė yra išsiuntinėjama visiems sporto vienetams bei ŠALFAS S-gos administraci-

APARTMENT FOR RENT

Lake Shore and East 185 Street. Adults only, no pets. Call: 398-9579.

Spalio 8 d. Kar. A. Juozapavičiaus šaulių kuopos surengto rudens balius dalis svečių. Iš kairės: B. Pautienienė, inž. A. Pautienis, V. Jokūbaitis, O. Jokūbaitienė, A. Jonaitis ir B. Nainys.

Prie Venciaus stalo sėdi svečiai: T. Mazi, H. Mihelin, L. Mazi, Sal. Crawley, F. Mihelin ir stovi Julia Vencienė. J. Velykio nuotr.

niams pareigūnams. Organizacijos ar asmenys, norį gauti smulkių informacijų ar patiekti pasiūlymų, prašomi kreiptis į ŠALFAS S-gos Centro valdybos vykd. vicepirmininką

Dirvonį, 8913 South Leavitt St., Chicago, Ill. telef. (312) 239-2179, arba į g.en. sekretorių Algirdą Bielskų, 3000 Hadden Rd., Euclid, Ohio 44117, telef. (216) 481-7161.

MATAS & TURNER REALTY

501 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
(CERTIFIED RESIDENTIAL APPRAISER)

ASSOCIATES

ROMA MAJOROVAS
ALGIS MATAS
DALIA ŠIRVAITIS
PETRAS MATAS
ANTANAS KALVAITIS
PATRICIA SAJOVEC
JONAS DUNDURAS
HOWARD TURNER — Attorney
Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

JAKUBS AND SON Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,
William J. Jakubs Jr. ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių kopyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

CLEVELANDO LIETUVIŲ DIENOS DIEVO MOTINOS PARAPIJOS AUDITORIJOJE KONCERTAS

Šeštadienį, lapkričio 26 d. 7 val. vak.

Dalyvauja: solistė Marytė Bizinkauskaitė ir Rochesterio lietuvių tautinių šokių grupė Lazdynas, vadovaujamas Jadvygos Reginienės.

Bilietus į koncertą užsisakyti pas Vincą Čečį, tel. 391-6819 ar Vladą Bacevičių tel. 481-1016. Kainos: 8, 6 ir 4 dol. Lituanistinės mokyklos mokiniams — pusė kainos. Visos vietos numeruotos.

JAUNŲJŲ DAILININKŲ PARODA

SEKMADIENĮ, LAPKRIČIO 27 D. tuoj po 10 val. pamaldų Dievo Motinos parapijos auditorijoje. Dalyvauja su savo kūriniais: D. Blynaitė, J. Čiurlionis, S. Gruzdytė (kultūros tarybos 1982 m. laureatė), K. Kizevičius, D. Miškinytė, L. Palubinskaitė. Parodos koordinatorė dail. Nijolė Palubinskienė.

ĮEJIMAS Į PARODĄ — AUKA.

Visi Clevelando ir apylinkės lietuviai kviečiami Lietuvių Dienose dalyvauti.

LB Clevelando apylinkės
valdyba

DIRVA

A. A. Alfonsas Burneika, Vilties draugijos šimtininkas.

MIRĖ ALFONSAS BURNEIKA

Š. m. spalio 11 d., širdies smūgio ištiktas, mirė Alfonsas Burneika, 78 m. amžiaus, Vilties draugijos šimtininkas. Jis gimė Ilgų kaime, Merkinės valsčiuje. Baigęs Alytaus mokytojų kursus, mokytojo savo pamiltoje Dzūkijoje, o vėliau buvo mokyklos vedėju, kur su dideliu pasišventimu vadovavo jaunlietuviams.

Amerikoje A. Burneika ilgiausiai gyveno New Britaine ir Hartforde. Priklausė Lietuvių Bendruomenei ir Tautinei Sąjungai; dalyvavo kultūriniuose rengimuose ir parašė nemažai

įdomių straipsnių į lietuviškus laikraščius.

A. A. Burneika paliko liūdinčią žmoną Vincentą Hartforde, o Lietuvoje: brolių ir dvi seseris. Jis savo palikimo aukomis įamžino savo vardą, kaip stambiausias Hartfordo "Tėvynės Garsų" radijo programos ir "Švyturio" šeštadieninės mokyklos rėmėjas.

Tebūnie Tau Alfonsas lengva Amerikos žemelė!

Lionginas Kapeckas

• ALT S-gos valdyba, gavusi laišką iš Argentinos, Stanislovo Puškovo, kuris silpnai rašo, bet nori literatūros apie Lietuvą ir lie-

Brangiai Mamytei

A. A.

BRONEI MEČKAUSKIENEI

Lietuvoje mirus, sūnų TADĄ, ALT S-gos East Chicagos skyriaus valdybos narį, jo žmoną DALEJ ir anūką RIMANTĄ ir kitus gimines nuoširdžiai užjaučiame

ALT S-gos East
Chicagos Skyriaus
valdyba ir nariai

Brangiai Mamytei

A. A.

BRONEI MEČKAUSKIENEI

Lietuvoje mirus, studijų draugui TADUI MEČKAUSKUI, jo žmonai DALEI, krikšto sūnui RIMANTUI ir giminėms reiškia nuoširdžią užuojautą

Kazimieras, Elena ir Kęstutis
P o c i a i

VI-TAS TEATRO FESTIVALIS CHICAGOJE PADEKOS SAVAITGALYJE JAUNIMO CENTRE

nuo lapkričio 24 d. iki lapkričio 27 d.

Rengėjas — LB KULTŪROS TARYBA

REPERTUARAS

Ketvirtadienis (XI-24) — 7:30 p. p., Clevelando VAIDILA stato A. Rukšeno POSĖDIS PRAGARE, rež. P. Maželis.

Penktadienis (XI-25) — 7:30 p. p., St. Petersburgo ŽIBINTAS stato A. Kairio 3 v. komediją TESTAMENTAS, rež. D. Mackialienė.

Šeštadienis (XI-26) — 8:30 p. p., Hamiltono teatro AUKURAS, stato P. Vaičiūno TĖVIŠKĖS PASTOGĖJ, rež. E. Kudabienė.

Sekmadienis (XI-27) — 2:30 p. p., Los Angeles Dramos Sambūris stato D. Mackialienės NEPRIPAŽINTAS TĖVAS, rež. D. Barauskaitė-Mažeikienė.

Sekmadienis (XI-27) — 7:00 p. p. — žymenų įteikimo vakaras, režisierių pagerbimas, vaišės, uždarymas.

Bilietai po \$5.00 gaunami J. Vaznelio prekyboje Gift International Campbell ir 71, darbo valandomis ir prie įėjimo vaidinimų dienomis. Kvietimai į žymenų pokylį \$10.00 asmeniui gaunami ten pat ir pas platintojus. Bilietus prašoma įsigyti iš anksto, nes visos eilės numeruotos.

VI TEATRO FESTIVALIO KOMITETAS

tuviškų laikraščių, nutarė jam užprenumeruoti Dirvą.

NOSTRADAMUS IR JO PRANAŠYSTĖS

Marijus Blynas, kurio knyga "Lietuvos senovės paminklai" jau beveik baigiama išplatinti, paruošė spaudai apybraižą apie garsųj aiškiaregį NOSTRADAMŲ.

"Nostradamus ir Pranašystės" knyga jau paruošta spaudai ir lapkričio mėn. pabaigoje pasirodys lietuvių visuomenei.

Knygoje parodomas nuostabus, net iki smulkmenų, Nostradamaus žinojimas. Jis teisingai nusakė ateities įvykius per paskutinius 400 metų.

Nostradamus buvo ir lieka nesuprantama mįslė visai žmonijai.

P. S. Knyga "Lietuvos senovės paminklai" dar gaunama pas autorių — M. Blynas, 4385 W. 145th St., Cleveland, Ohio 44135. Kaina \$10.00.

Skaitykit ir platinkit
D I R V Ą

PARAMA DIRVAI

Atsiliepdami į mūsų prašymą, savo auka Dirvą parėmė šie skaitytojai:

J. Sirusas, Flemington 25.00
Korp. Neo-Lithuania
Los Angeles padalinys 100.00
A. Pavilionienė, Chicago 15.00
A. Pleškys, Chicago 10.00
M. Jonikienė, Chicago 10.00
Dr. L. Kriaučiūnas,
Palos Park 25.00
K. Sragauskas, Detroit 10.00
M. Blynas, Cleveland 5.00
Ed. Leleiva 18.00
LB Juno Beach,
apyl. valdyba 25.00
Stp. Mackevičius,
Jamaica 15.00
V. Kažemėkaitis, Racine 10.00
M. Pautienis, Barastable 20.00
Dr. V. Raslavičius,
Wyoming 10.00
J. Nesavas, Detroit 10.00
J. Vadopalas, Westchester 20.00
J. Bortkevičius,
Brunswick 20.00
A. Bartuškievė,
Willoughby Hills 20.00
J. Budrienė, Strongsville 10.00
L. Kaulinis, Philadelphia 8.00
A. Navikas, Wilkes-Barre 5.00
P. Mikšys, Juno Beach 5.00
J. Januškevičius,
Centerville 10.00
St. Petokas, Chicago 10.00
Ed. Vengianskas,
Lakeside 10.00
B. Dunda, Cicero 8.00
P. Petrušaitis, Racine 15.00

A. A.

INŽ. ERDVILUI MASIULIUI

užbaigus šią žemės kelionę, jo žmonai, dukrai ir broliams VISVALDUI ir MINDAUGUI su šeimomis nuoširdžią užuojautą reiškia me ir kartu liūdime

Valentina, Pranas,
Andrius ir Irena
Mažeikai
Angelė Gudelis

J. Graužinis, Chicago 15.00
K. Rožanskas, Chicago 28.00
A. Dilba, Philadelphia 10.00
A. Diškėnas,
St. Petersburg 10.00
S. Liubartas, Phoenix 8.00
J. Pupininkas,
St. Petersburg 8.00
Dr. A. Plateris, Bethesda 40.00
M. Vitkus,
Bay Harbors Isl. 15.00
Pr. Sideravičius, Cicero 10.00
G. Biskis, Clarendo Hills 50.00
V. Chaves, Marstons 13.00
N. Užubalienė, Chicago 5.00
L. Karnitis, Columbus 5.00
K. Bartys, Elizabeth 10.00
G. Valūnas,
St. Petersburg 10.00
A. Griauzdė, Avon 10.00
J. Stiklorius,
Wallingford 3.00
V. Akelaitis, Cleveland 10.00
R. Gintautas, Caseyville 15.00
X. Y., Miami Beach 10.00
N. Gintalas, Baltimore 5.00
V. Girnius, Chicago 20.00
J. Kavaliūnas, Chicago 5.00
R. Mačionis, Southgate 3.00
J. Jankaitis, Toronto 25.00
B. Klovas, Chicago 8.00
J. Švoba, Madison Hts. 10.00
A. Iškauskas, Weston 10.00
Br. Šcepavičius,
St. Petersburg 15.00
Dr. J. Kazak, Utica 10.00
J. Jugra, Euclid 20.00
J. Šiaučiušas, Cleveland 10.00
K. J. Sniečkai, Cleveland 10.00
X. Y., Philadelphia 43.00
S. Ingamnis, Hot Springs 5.00
Br. Tarutis, Willowick 20.00
H. Idzelis, Cleveland 5.00
A. Česna, Cleveland 10.00
O. Vilėniškienė,
Dorchester 50.00
P. Kudukis, Cleveland 10.00
E. Rašytinis, Detroit 30.00
Ed. Brazauskas, Wickliffe 3.00
V. Juodvalkis, Yucapa 30.00
J. Orantas, Roseville 5.00
A. Br. Kremeriai,
Palos Hts. 25.00
J. Paršeliūnas, Brampton 20.00
Dr. N. G. Noges, Halifax 24.00
P. Belecka, Brossard 20.00
L. Garbačiauskas,
Stayner 10.00
P. Vasiliauskas,
Woodhaven 3.00
K. Žiedonis, Willoughby 5.00
Dr. S. ir dr. G. Matai,
Independence 20.00
K. Martinkus, Chicago 3.00
J. Žukas, Woodhaven 8.00
J. Bubelis, Dells 10.00
B. Jacikevičienė,
Ridgewood 8.00
J. Virpša, Chicago 10.00
J. Strazdas, Toronto 10.00
K. Čeputis, Evanston 20.00
A. Janušonis, Rochester 25.00
A. Voketaitienė,
New Haven 23.00
D. Higgins, Columbus 3.00
J. Staškus, Yonkers 3.00
St. Šimoliūnas, Detroit 20.00
J. Petrauskas,
Los Angeles 5.00
A. Ambraziūnas,
Los Angeles 25.00
E. M. Laniauskai,
Cleveland 5.00
L. Dailydė, Windsor 5.00
J. Jurkūnas,
Beverly Shores 33.00

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkojame.

APDRAUDOS reikalais geriausius patarimus gausite kreipdamiesi į OBELENIS apdraudos įstaigą. Skambinti ŽENONI (216) 531-2211 arba SAULIUI (216) 461-3500.